

Šiame numery

NEKRIAUSKIME KŪRYBOS.
FILOSOFO LAIŠKAS GYDYTOJAMS.
KOMEDIJOS PREMIJEROS LOS ANGELES
BELAUKIANT.
NEMATYTI ČIURLIONIO PAVEIKSLAI
M. BAVARSKO EILERASTIS.
KAZIO ALMENO NOVELĖ.
OFICIALIAI ATRASTAS IR ĮVERTINTAS
MACERNIS.
ČIAUKEAITĖS - BALČIONIENĖS REČITALIS
LIETUOITE.
SUDAROMA DIDELĖ BIBLIOGRAFIJA
APIE LIETUVĄ.
NAUJI LEIDINIAI.
KULTŪRINĖ KRONIKA.
MOTERŲ GYVENIMAS.

Filosofo laiškas gydytojams

Prof. Mabano Maceinos žodis Ohio Lietuvių gydytojų draugijos visuotiniam susirinkimui Clevelande 1970 m. lapkr. mėn. 7 d.

Garbingasis Susirinkime,

Grįžęs spalio mėn. 24 dieną iš širdies ligų kurorto Bad Orb, esančio Vokietijos Spessarto kalnyne, kur mėginau paruošti žiemos negandam savo jau treji metai sergančią širdį, radau mielos Jūsų Valdybos laiška, kuriuo ji praneša, kad Jūsų tradicinė kultūros premija šiais metais paskirta manajam asmeniui už "Reikšmę krikščioniškajai filosofijai ir įtaką pedagogikai". Šis paskyrimas yra man didžiulė ir maloni staigmena, už kurią visu nuosirdumu čia viešai dėkoju — visų pirma Valdybai, o per ją ir visiem Ohio Lietuvių gydytojų draugijos nariams. Sykiu giliai apgalvestauju, kad negaliu savos padėkos žodžių Jums tarti asmeniškai, nes liga yra padariusi mane jau sėslu, nebegaliu pakelti nei o-ro, nei jūros kelionių. Pirmkite betgi mano žodžius taip, tarsi ašen būčiau tarp Jūsų, nes savo dvasia iš tikro su Jumis šiandien ir esu, džiaugdamasis ir kartu šia premija ipareigojamas ir toliau, kiek mano jėgos dar leis, dirbti krikščioniškosios kultūros labui. Ačiū Jums už garbingą Jūsų dėmesį ligšiolinei mano veiklai; veiklai, suskilusiai — kaip ir visų mūsų — tarp duonos ir kūrybos, tarp reikalų šalies, kurioje gyvename, ir mūsų tautos, kurioje sava būtimi laikomės. Šis Jūsų dėmesys bus man didžiulis sustiprinimas ateičiai ir sykiu raminanti paguoda sunkiomis dienomis.

Tačiau ne tik padėka noriu šiandien ir Jus prabilti iš mano lūpų. Jūsų premijos paskyrimą aš peryvenu kaip simbolį kažkokio gilesnio, net sunkiai pastebimo ryšio tarp mokslo, kuriam atside date Jūs kaip gydytojai, ir religijos, kurios filosofijai skiriu savo laiką ašen kaip krikščioniškasis mąstytojas. Juk argi nebūdinga, kad medicinos mokslą išėjusiųjų ir šį mokslą savo praktika vykdančiųjų asmenų draugija skiria kultūrinę savo premiją religijos filosofui! Tai negalima būtų pavadinti atsitiktinybe. Tai ne tiek subjektyvinis mano asmens

rai visuomeninis darbas negali išsiversti be tiesioginio mūsų kultūrininkų dalyvavimo jame? Neatsižvelgiant, kaip į šį klausimą bus atsakyta, viena yra tikra, kad mūsų kultūrinis gyvenimas bus žymiai menkesnis ir skurdesnis, jei jame "pilną laiką" nedirbs vison kiton veiklon įjungti ar įsijungę kultūriniam sektoriui priklausą asmenys. Dabartinėje situacijoje mes žu dome jų iniciatyvą, talentą, pastangas, verčiame juos pasilikti vidutiniškume, tik prabėgomis leisdami jiems atsiduoti kūrybiniam vyksmui. O šitai mūsų mokslui, menui ir literatūrai yra aiškus nuostolis, apmokamas tikrai jau per didelę kainą.

Al. Glim.

pagerbimas — mano asmuo tokios pagarbos iš viso nebūtų vertas, — kiek objektyvinis atsiskleidimas ano ryšio, siejančio mediciną su religija žymiai stipriau, negu tai pajėgia padaryti bet kuris kitas mokslas.

Juk kas gi yra medicina? Paviršium žiūrint, ji atrodo esanti ne kas kita, kaip ligos nustatymas ir jos gydymas. Bet kas gi yra liga? Didis mūsų laikų filosofas Karl Jaspersas yra pasakęs, kad "už kiekvieno skausmo tyko mirtis". Skausmas tačiau yra ligos simptomas. Nuosekliai tad reikia Jasperso min'į pratęsti, sakant, kad "už kiekvieno ligos tyko mirtis". Liga yra žmogaus buvimo riba, kurią peržengęs jis atsiduria mirties prieglobstyje. Ir štai, medicina kaip tik ir stengiasi, kad žmogus šios ribos neperžengtų, kad jis būtų atitrauktas nuo mirties bedugnės. Medicinai ši pastanga pasiseka labai dažnai. Dar daugiau: medicina daro šiuo atžvilgiu nepaprastos pažangos. Jūs, kaip šios pažangos nėsėjai bei vykdytojai, galite pagrįstai didžiulius, kad esate stipriai apvaržę mirties siautėjimą tarp vaikų ir jaunuolių, kad prailgintote žmogaus amžių mažiau sia trečdaliu, kad beveik visiškai pašalintote mirties baisą epidemijų pavidalu. Tikta Jums, kaip medicinos atstovams, dėkodamas, kultūringų kraštų žmogus gali šiandien kartoti poeto žodžius: "Juk gražu — ar ne? — dar kiek pabūti". Jeigu buvimas yra aukščiausia vertybė, tai šiai vertybei išlaikyti medicina yra pirmoje eilėje pašaukta. Šia prasme gydytojas yra tikrasis ano didžiausio grožio kūrėjas; grožio "dar kiek pabūti". Medicina yra kova su mūsų būties gėmėse tūninčia tragika; kova už tai, kad buvimas kaip grožis būtų "dar kiek" palaikytas.

Ir štai, šitoje vietoje medicina kaip tik ir susitinka su religija. Tiesa, Krikščionybė šiandien nesiima gydyti konkrečių ligų žvestu vandeniu ar žegnonėmis. Tačiau argi nebūdinga, kad visais laikais ir visose religijose liga yra buvusi ir tebėra ne tik profaninis, bet ir sakralinis dalykas; kad pirminių kultūrų magas yra buvęs kunigas ir gydytojas kartu kad ir Krikščionybė turi ligos sakramentą, būtent Paskutinį Patepimą? Tiesa, šis sakramentas krikščionių beveik visados yra klaidingai peryvenamas, laikant jį mirties sakramentu. Iš tikro betgi jis yra savo esmėje ligos sakramentas ir tuo pačiu vilties pasveikti sakramentas. Štai kaip apie jį rašo šv. Jokūbas apaštalas savame laiške pirmiesiems krikščionim:

"Jei kas tarp jūsų serga, tepasivadinu Bažnyčios kunigu, ir šie tegu meldžiasi, patepdami jį aliejumi Viešpaties vardu. Tikėjimo malda išgelbės ligonį, ir Viešpats jį pakels" (Jok 5,14-15). Šie žodžiai aiškiai rodo, kad Paskutinis Patepimas yra ne mirčiai, bet sveikatai. Paskutiniu Patepimu Bažnyčia prašo Viešpatį kaip gyvybės Valdovą, kad Jis atitiestų ligonį ir leistų jam "dar kiek pabūti". Štai kodėl Bažnyčia neteikia šio sakramento nei kareiviam, siunčiamiam į frontą, nei nusikaltėliams, nuteistiem mirties bausme, nes šie žmonės eina, tiesa, mirti, bet jie nėra ligoniai. Jų padėtis yra žmogaus sukurtas, bet ji nėra proverža prigimties tragikos, su kuria grumiasi tiek medicina, tiek religija. Kova už žmogaus gyvybę, už aną grožį "dar kiek pabūti" kaip tik ir suveda mediciną su religija prie sergančiojo lovos.

Deja, abiejų šių sričių atstovai — gydytojas medicinos ir kunigas religijos — rungtynes su

V. K. Jonynas Dealė iš skulptūros šv. Pranciškus (aluminis) Nuotr. V. Maželio

mirtimi pralaimi: žmogus miršta, nepaisant net ir didžiausios medicininės pažangos; jis miršta, nepaisant net ne karščiausios tikėjimo maldos. Mirtis pasilieka nenugalėta nei mokslo, nei religijos priemonėmis. Išskyrus vieną kitą sovietinį svaičioją, niekas šiandien rimtai negalvoja, esą mokslas pasiekias tokio aukščio, jog galėsias pašalinti mirtį iš pasaulio. Tas pat yra ir su religija. Nors Krikščionybė ir skelbia, kad "Dievas mirties nesukūrė ir nesidžiaugia gyvųjų žlugimu", tačiau ji jungia mirtį su nuodėme ir todėl teigia jos, kaip ir

nuodėmės, visuotinumą. Taigi net ir pralaimėjimo atžvilgiu medicina susitinka su religija, nes jom abiem mirtis yra neįveikiama.

Šio visuotinio pralaimėjimo akivaizdoje yra tad iš tikro nuostabu, kad Krikščionybė vis dėlto kalba apie mirties pergalę, nuolat mum primindama apaštalių Povilo ir Jono žodžius: "Pasukūčiausioji neprietelė bus sunaikinta mirtis"; rašo Povilas korintiečiam (1 Kor. 15, 26). Tai reiškia: tiek medicinos kova su mirtimi mokslo priemonėmis, tiek religijos kova su ta pačia mirtimi maldos priemonėmis bus laimėta. Tai viena iš pagrindinių krikščioniškojo tikėjimo tiesų. Todėl tiek gydytojas, pridengdamas dubulę mirusiojo veidą, tiek kunigas, baigdamas maldas prie miršančiojo, nestovi prieš visišką nevilgtį bei sudužimą. Kažkokia viltis, kažkoks gilus lūkestis prasiveržia jiem abiem iš pačių Krikščionybės gelmių; iš Krikščionybės, kuri beveik tyčiojasi iš mirties, ją klausdama šv. Povilo žodžiais: "Mirtie, kur yra tavo pergalės? Mirtie, kur yra tavo akstinas?" (1 Kor. 15, 55).

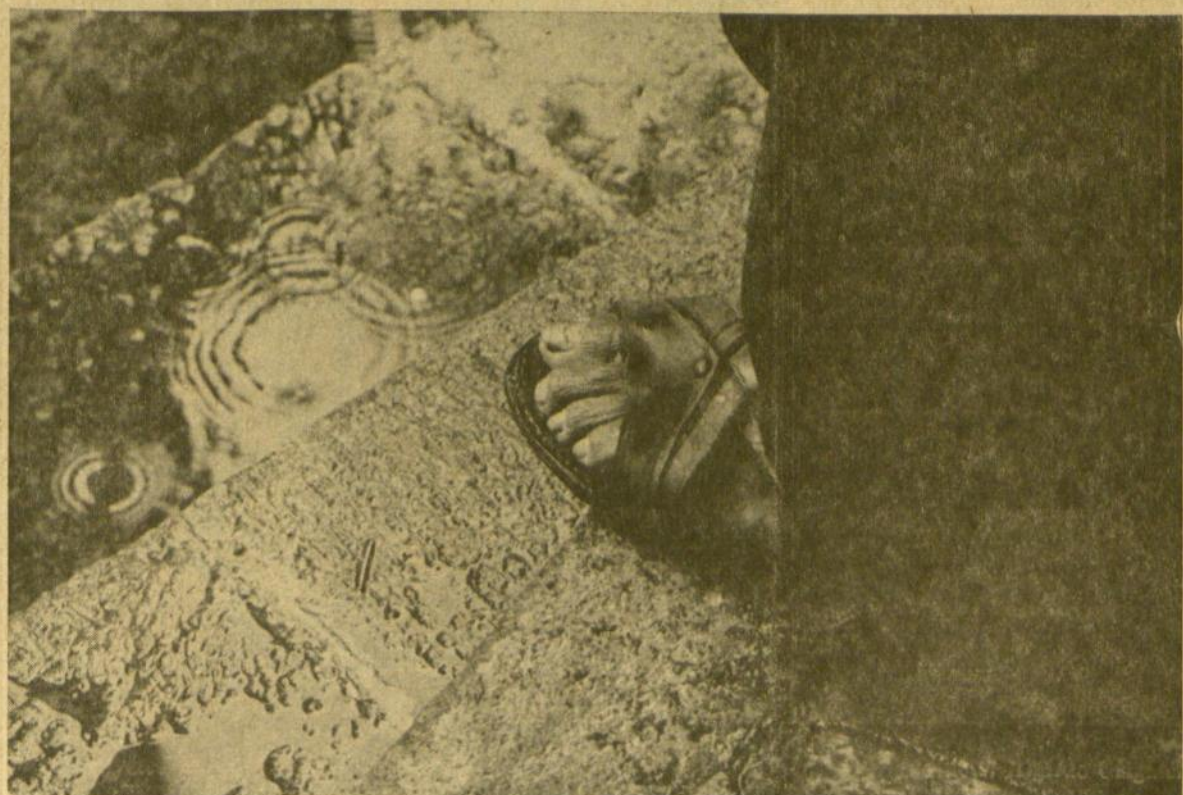
Kuo betgi Krikščionybė remia savo patyčią iš mirties ir tuo pačiu jos pergalės lūkestį? Ne tuo, kad žmonija kada nors žemėje pasieks tokio kultūrinio aukščio, jog suras priemonių mirties išvengti. Anaipatol! Krikščionybė yra nepaprastai realistišne religija, nepasiduodanti jokiom utopinėm vilionėm, tegu jos kalbėtų net ir optimistiškiausio mokslo vardu. Krikščionybės skelbiama mirties pergalė reiškia ne žmogaus nemirimą, bet jo prisikėlimą (Nukelta į 2 psl.)

NEKRIAUSKIM KŪRYBOS

Prisimena gerokai anksčiau brandesnis, daugiau išieskotas buvęs pasipriešinimo nuosmūkiui manifestas. Ar toji padėtis dabar pagerėjo ar pablogėjo, šiandien nesame linkę to spręsti. Bet kad mums reikia dar vieno manifesto, kitu vardu ir kitu adresu kreipiamo, tai jau beveik deganti būtinybė. Beduodami, kad visa eilė kultūrinių dirvonų dar vis per menkai pūrenama, bandome stebėtis kodėl, visai užmiršdami, kad tie, kurie privalėtų kaip tik reikštis šioje srityje, neretai yra tiek užsiėmę visais kitais darbais ir įsipareigojimais, jog jiems nelieka nė jokios fizinės galimybės reikštis dar ir ten, kur, regis, būtų pati pirmoji jų pareiga ir pastanga.

Kad ir kaip būtų keista, bet visi mūsų valdybų, komitetų, tarybų, žinybų, komisijų sudarytojai, kai tik reikia tiems visieks veiksmams valdančių organų, tuoj pat pirmiausia kreipia savo žvilgsnius į mūsų kultūrininkus. Kvietimai, pažadai, prašymai, visokie kitokie viliojimai jokiū būdu nepaėina pro tą mūsų visuomenės sluoksnį, kuris, paliktas ramybėje, kur kas būtų naudingesnis ir našesnis visoje mūsų veikloje. Mes, regis, užmirštame, kad inteligentijos turime daug, bet intelektualų, deja, žymiai mažiau. Kai mūsų kultūrinio pasaulio asmenybės įsitraukia į lietuvišką organizacinę veiklą, nesistebėkime, kad nukenčia visa eilė nemažiau, neretu atveju net ir svarbesnių bendrosios veiklos aspektų — visas mūsų kultūrinis gyvenimas, kuriuo, paprastai, norime didžiulius prieš kitus, vertinti jį, gerėtis juo. Matom ir jaučiam, kad to ar kito rašytojo naujasis veiklas galėjo išeiti žymiai stipresnis, tad ir kyla klausimas, ar tik-

Ant bažnyčios laiptų (Tlaxco, Mexico)

Nuotr. Algirdo Grigaičio

Filosofo laiškas gydytojams

(Atkelta iš 1 psl.)

ma. Mirimas yra visuotinis dėsniš tiek biologiška, tiek religiška: niekas iš jo ištrukti negali. Tačiau Krikščionybė turi garantiją, kad mirusis žmogus prisikels, nes jos Steigėjas — Jėzus iš Nazareto — mirė ir prisikėlė. Kristus pergalejo mirti ne tuo, kad būtų biologiška nemirėsi. Nel Jis pergalejo mirtį tuo, kad būdamas miręs, prisikėlė kaip visų „užmiguosiujų pirmone“, vadinasi, kaip pažadas, kad tai įvyks ir su visais žmonėmis. Kitaip tariant, mirties pergalė Krikščionybėje glūdi ne žmogaus buvimo prailgini-me ligi begalybės, bet mirtyje sudužusio buvimo atstatyme Viešpaties galybe. Tai galutinis ir nezlungamas atstatymas, nes prisikėlimas yra žymiai daugiau nevisuotinis. Prisikėlusioje egzistencijoje „mirties daugiau nebus“. Štai kodėl Krikščionybė ne-nusimena net ir būtinai bei vi-suotinės mirties akivaizdoje ir štai kodėl ji nelaiko beprasmiškos mokslo pastangų išlaikyti žmo-gaus gyvybę, kiek galima ilgiau. Nes jai šviečia prisikėlusis Kris-tus, kuriuo istorijos pabaigoje pa-seks ir visi kiti. Prisikėlime įvyksta viltis kiekvieno darbo, kuriuo kovojama už buvimą kaip aukš-čiausia vertybę.

Prisikėlimo šviesoje ir gydytojo pastangos įgyja naujos prasmės. Paviršium žiūrint, šios pastangos atrodo labai kasdieninės, labai techniškos, nesykį net komerciškos, o svarbiausia kad galų gale nevaisingos. Bet ar ne taip atrodo ir kunigo pastangos, teikiant sergančiajam Paskutinį Patepimą ir už jį meldžiantis? Tačiau tai tik kasdienos žvilgis; kasdienes, kuri tarsi kokia pilka skara pridengia mūsų darbus ir pro kurią mum sunku pastebėti gilesnę šių darbų prasmę. Jeigu betgi su-sitellimo minutę šią skarą nu-traukiame, mūsų darbų prasmė staiga sužeri nauja šviesa. Prisikėlimas kaip tik ir yra tasai švie-sosvaidis, kuris atskleidžia gydy-tojo darbo galutinį pagrindą. Jeigu mirtis yra nugalima prisikėli-mu, tai visa, kas žmogaus gyvenimą palaiko ir jį prailgina; kas skausmą mažina ir šalina; kas li-gą trampo ir sustabdo — visa tai yra ne kas kita, kaip ženklas, nurodąs į prisikėlimą, į aną visišką ir galutinę mirties pergalę, į aną nezlungamą gyvenimo triumfą. Šiuo atveju gydytojo pastan-gos yra dalyvavimas aname triumfe, ano triumfo mažutė anti-cipacija ir jo prasmuo. Kiekvienas ligonio apraminimas, jo kančių sustabdymas, jo baimi-nimosi nugalėjimas yra simbolis anos padėties, apie kurią šv. Jo-nas sako, kad joje „nei dejavimo, nei šauksmo, nei skausmo nebe-bus“ (Apr. 21,4). Be abejo, ne-reikia būti humanistiškai akliem ir manyti, esą gydytojas aną pa-dėtį kuria. Anaipol! Nepajėgda-mas nugalėti mirties mokslu, gy-dytojas yra tik prisikėlimo šauk-lys. Tačiau čia kaip tik ir išeina aikštėn aną gilesnę visų medicini-nių pastangų prasmę. Būda-mas šauklys, gydytojas gyvena dviejose plotnėse: gamtinėje, sek-damas mokslu, ir antgamtinėje, rodydamas savo darbus į aną galutinę mirties pergalę. Kiekvie-nu savo receptu ir kiekviena sa-vo injekcija jis sakyte sako, kad žmogaus gyvenimas yra tokia ne-paprasta vertybė, jog ji atsistatys, nepaisant laikinio jos sudužimo mirties smūgiu. Jis tai sako kiek-vienam savo medicininiam patarna-vimui, sako objektyviai, nors sub-jektyviai pats į tai ir netikėtu. Nes mūsų darbų giliausia prasmė nepriklauso nuo mūsų asmeni-nių pažiūrų. Mūsų darbai turi sa-vą prasmę. Jeigu prisikėlimas ya-tiesia, tai gydytojas iš tikro sa-vo darbus yra šios prisikėlusios

žmogaus būklės šauklys. Čia ir mano nagrinėjamos krikščio-niškosios religijos filosofijos. Šis simbolis suartina mus visus — tiek mokslininkus bei praktikus, tiek filosofus bei religininkus, nes visi esame Dievo-Kūrėjo paveiks-las, visi tad esame pašaukti sta-tyti toliau Jo pradėtą šventyklą gražiausiame Jo kūrinyje — žmoguje.

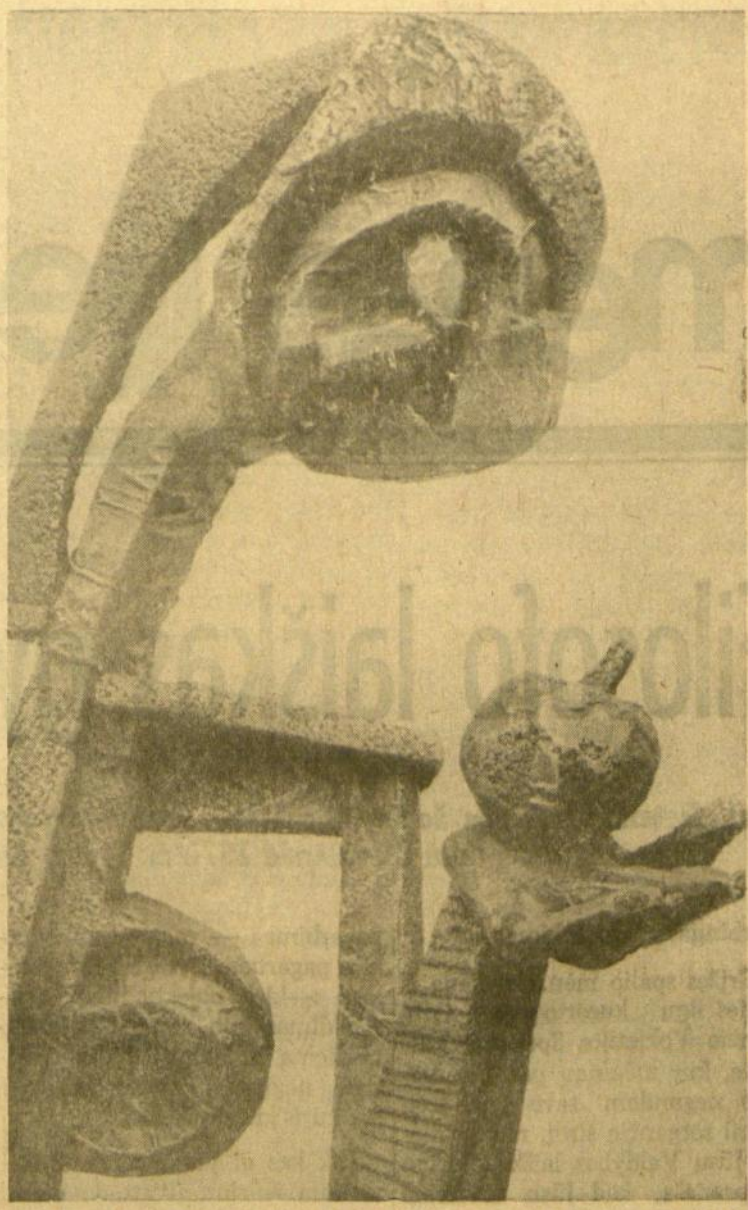
Dar sykį dėkodamas Jūsų Val-dybai už šį simbolinį ir prasmingą dėmesį premijos pavidalu, reiškiu Jums visiem gilia pagarbą ir bičiulišką prisirišimą.

Jūsų visų
Antanas Maceina

TEGYVUOJA DARBAS

Orleano Mergelė Joana d'Ark, kuri išgelbėjo savo tėvynę Prancūziją, buvo kilusi iš labai ne-turtingos šeimos. Šiandien ant kuklių jos tėvo namų stovi pa-rašyti du žodžiai „Vive labour — Tegyvuoja darbas!“

Tiesia, prie darbo reikalingas ir sumanumas. Nes darbas be išmanymo neduoda reikiamų atstovaujamo medicinos mokslo vaisių.

V. K. Jonynas Detalė iš skulptūros „Leva“ (aluminis)
Nuotr. V. Maželio

Statoma Jonaičio III rezidencija

Los Angeles Dramos sambūr'o naujos premjeros belaukiant

Šiuo metu Los Angeles Dra-mos sambūris repetuoja Anato-lijaus Kairio komediją „Ku-kū“, laimėjusią dramos konkurso an-tarąją premiją. Premjera numaty-ta gruodžio 19 dieną. Tą dieną sukanka lygiai 50 m. nuo pirmo Lietuvos profesinio teatro spektaklio. 1920 m. Kaune, J. Vaičkui re-žisuojant, buvo suvaidintas Su-dermanno „Joninės“. Taigi ilgą ir permainingą pusės šimtmečio ruožą nukeliavo laisvasis lietu-vių teatras — nuo idiliškos Joni-nių nakties iki ištaigos Jonaičio rezidencijos, kur gyventojus mė-gina pažadinti laikrodžio gegutė.

Tą patį vakarą premijų įteiki-mu bus pagerbti ir konkursą lai-mėję dramaturgai: Algis Lands-bergis už tragikomediją „Paskuti-nis piknikas“ ir Anatolijus Kai-rys už minėtą komediją. Lans-bergio tragikomedija Sambūrio numatoma pastatyti sekančiais metais įvykstančiame II Teatro festivalyje.

Kaip atrodo nauja A. Kairio komedija? Kokia prasmė slypi keistame onomatopoeiniame pa-vadinime „Ku-kū“? Kelias užo-minas apie tai yra metęs pats autorius neseniai atspausdintame pasikalbėjime su „Draugo“ kul-tūrinio priedo redakcija. Cituo-jur: „„Ku-kū“ yra gegutės sino-nimas, lyg jos kitas vardas. Ša-lia pavasario bei laimės burtų, gegutė yra žinoma ir kaip blogio nešėja: deda kiaušinius į svi-timus lizdus. Nemažai, sakyčiau, „gegučių“ tokia prasmė mes tu-rime lietuviškoje visuomenėje, ypač praturtėjusių klasėje. Taigi komedija „Ku-kū“ yra apie lietuviškuosius „Status seekers“.

Zinoma, žiūrovams rūpi ne fi-losofija, bet veiksmingos situaci-jos. Nusivilti netenka: naujoje komedijoje yra pakankamai žais-mingų dialogų. Per juos išryškė-ja charakterių psichologija, atsi-skleidžia ir Jonaitienės „man-sion“ dirbtinė ir išpūsta atmo-sfera. Kai kurios prabangios deta-lės sumaišomos su aristokratišku-mu ir dėl to atrodo miesčioniškai juokingos. Ant durų išgraviruo-tas įrašas — Feliksas Jonaitis Tre-čiasis. Poniai plūškinantis kvap-nioje putų vonioje, dukrė pake-lia ragelį: „Pono Jonaičio rezi-

PRANS VISVYDAS

dencija. Tarnaitė klauso. Taip, ponia namie. Reikės palaukti. Ji dabar putų vonią ima“. Laiškai, pagal etiketą, įnešami ant padėk-lo. Salone ant sofos uodegėlė visgana veislinis šuniukas. Jonai-tienės nuomone, kuo brangesnis šuo, tuo didesnis ponas.

O kaip su aktoriais? Juk kome-

dijoje dalyvauja net 10 skirtingo amžiaus ir temperamento cha-rakterių. Čia jau režisierės D. Mackialienės galvosūkis. Kad ir turi Sambūris vieningą aktorių branduolį, ruošiantis naujam pa-statymui, žmonių užangazavimas, rolių paskirstymas ir repeti-cijų išdėstymas reikalauja daug judrios diplomatinės ir sveiko hu-manizmo. Gerai, kad D. Mackia-lienė savyje kaupia ir vieną, ir kitą dorybę.

V. K. Jonynas Detalė iš skulptūros „Motina ir vaikas“
Nuotr. V. Maželio

Sąstatas turiningas, kupinas gražaus talento, patirties ir jau-natvės. Dekoracijos kompanuoja A. Zaliūnas. Dar vis iš atminties neišdyla jo stilingų medžių ir rū-mų griuvėsių panorama, puošusi A. Kairio tragedijetės „Šviesa, kuri užsidegė“ pastatymą. Ir šį sykį vaidinimas vyks T. S. King aukš-tesniosios mokyklos salėje, kur kiekvienas gali patogiai stebėti sceną.

Teatro jubiliejaus akivaizdoje būsimas spektaklis igauina ypatingą reikšmę, juo labiau, kad su-kaktį turime švesti ne savo kraš-te, bet egzode, tolimoje Kaliforni-joje. Todėl braunasi ir liūdnoš mintys. Kaip ilgai mūsų teatras tesės tokiose sąlygose? Kaip ilgai tvers rimtas darbas, scenos vadovų ir aktorių entuziazmas bei pasiaukojimas? Kad išsiklaidytų melancholija, verta prisiminti gaivinančius režisieriaus Gaspa-ro Veličkos žodžius, prieš keturio-lika metų patetiška pasakytus Kultūros kongrese: „Grįžtu atga-l. Tegul ir būsiu nežinomas, tegul už mano darbą fondai ir mecenat-tai neskirs jokių premijų, tegul niekas nerems, bet žinau, kad ak-torius nemažiau už juos tautai rei-te, bet egzode, tolimoje Kaliforni-joje. (Nukelta į 5 pusl.)

Ofis HE 4-5840. rez. 388-2233

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val: pirm. ketv. 1-4 vakare 7-9 antr., penkt. 1-5, treč. ir šešt. tik susitarus.

Dr. Ant. Rudoko kabineta pešmė

DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
TEL. GR 6-2400
Val. pagal susitarimą. Pirmad. ir ketv. 1-4 ir 7-9; antradi. ir penktadi. 10-4; šeštadi. 10-2 val.

Ofs. 735-4477. Rez. PR 8-0900

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCIJŲ LIGOS
DRAWFORD MEDICAL BUILDING
6440 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rez. Tel. GI 8-0873

DR. W. M. EISIN EISINAS
Akusherija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6132 S. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepią, skambinti: MI 3-0001.

Ofis tel. PR 8-2220
Namų rezid. — PProspect 8-9081

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antradi., ketvirt. ir penkt. nuo 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 8 val. vakt. šeštadi. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val: kasdien nuo 1-4 p. p. ir 5 iki 8 val. Trečiadi. ir šeštadi. uždaryta

Ofis ir buto tel. Olympe 2-1381

DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiadi. ir šeštadi. tik susitarus.

DR. ALG. KAVALIŪNAS
5540 S. Pulaski Rd.
VIDAUS LIGŲ IR KRAUJO SPECIALYBĖ
Valandos pagal susitarimą
Skambinti 585-2525
Teler. veikis 24 val.

Tel. — REliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvis gydytojas)
3925 W. 59 Street
Val: pirmad., antradi., ketvirtadi. ir penktadi. nuo 12-4 val. p. p. ir nuo 8-8 val. vak., šeštadi. 12-2 val. p. p. trečiadi. uždaryta.

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd Street
Val: kasdien 10-12 val. ir 7-9 v. vak. šeštadieniai 10-1 val. Trečiadi. uždaryta. Ligoniai pirmamį susitarus
Ofiso telefonas: PR 8-3229.
Rez. telef. WA1brook 5-5076

Rezid. Telef. 239-4683

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 S. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Pirma ligitus pagal susitarimą, jei neatsiliepią skambinti 374-8012

DR. VL. BLAZYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampas 63-ojos ir California
Val: kasdien nuo 6-8 val. vakaro
Šeštadieniai 2-4 val.
Trečiadi. ir kitu laiku pagal sutartį
Ofiso telef. 476-4042
Rezid. tel. WA1brook 5-3048

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir Šlapimo Takų Chirurgija
Tel. 695-0533 — Elgin
425 No. Liberty Street
Route 25, Elgin, Illinois

Ofis tel. PR 8-7773. Rez. PR 6-4733

DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Pirma tik susitarus
Valandos pirmad., ketv. 5-8 val. antradi. 2-4 val.

Ofis HE 4-1818. Rez. PR 6-9801

DR. J. MĖSKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Pirm. ir penkt. 2 — 8 p. p.
Antr. ir ketv. 9 — 11 v. r.
r. 4-8 p. p. Šeštadi. 9 v. r. iki 12 d.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
Kalba Lietuviškai
2618 W. 71st St. — Tel. 787-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS
5150 South Damen Avenue
Tel. Ofis PR 6-7800; Namų 925-7697
Valandos tik pagal susitarimą.
Trečiadieniai uždaryti.

Telef. — 423-2660

DR. E. RINGUS
RENTGENOLOGAS
9760 South Kedzie Avenue
Val. pirmad., antradi., ketvirtadi. ir penktadi. 8 v. r. iki 3 v. v. Treč. ir šeštadi. 8 v. r. iki 3 val. popiet.

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDIJOS LIGOS
2745 West 69th Street
Tel. 737-2290: ofiso ir rezidencijos
Pirmą ligitus tikrai susitarus — (By appointment)

DR. LEONAS SEIBUTIS
Inkstų, Pūslės ir Prostato CHIRURGIJA
Ofisas 2656 W. 63rd St.
Val: antradi. nuo 1-4 popiet, ketvirtadi. nuo 5-7 vakare
Ofiso tel. 776-2880; Rez. 448-5548

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rez. GROvelis 6-0617
Valandos: pirm. ir ketv. nuo 12 val. iki 2 val. p. p. ir nuo 7 iki 8 v. vak. antr. ir penkt. nuo 12 iki 3 val. p. p. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 W. 71st Street
Telefonas 925-8290
Valandos: 2-5 v. v., penktadi. 10-12 v. r., 2-8 v. vak. Šeštadi. 1-4 v. vak. Karo Sekmad ir trečiadi. uždaryti
Rezid. tel. WA 5-3099.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir moterų ligos
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PProspect 8-1223
Ofiso val: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 v. v. Šeštadi. 2-4 val. popiet. ir kitu laiku pagal susitarimą.

Of. Tel. HE 4-2123, Namų GI 8-6195

DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirmą ligitus tikrai susitarus
Val. 2-4 p. p. ir 6-8 val. vak.
Trečiadi. ir šeštadi. uždaryti

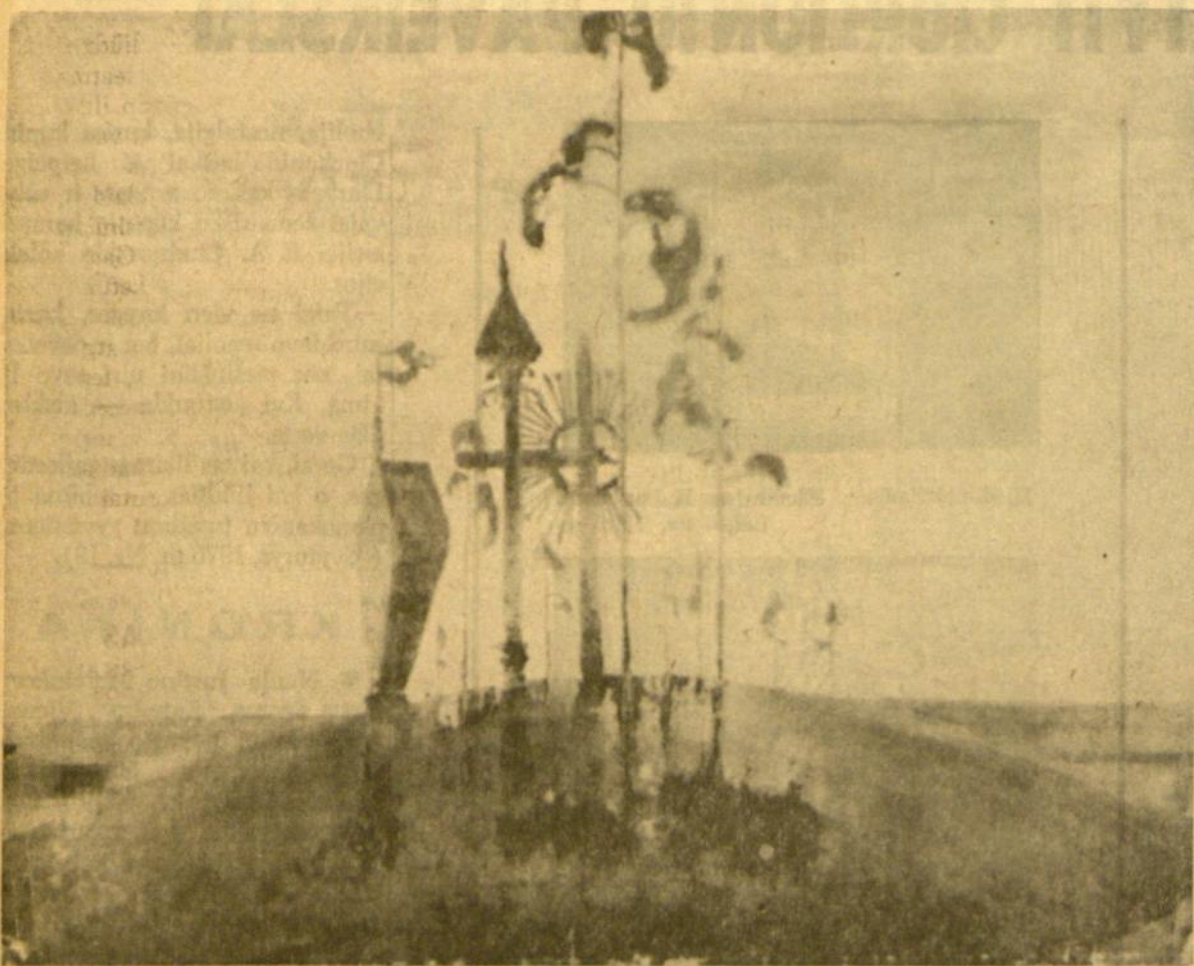
Tel. PProspect 6-9400

DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6648 South Albany Avenue
Val: pirm., antradi., ketv. 6-8 val. vak., penkt. ir šeštadi. 2-4 popiet. ir kitu laiku pagal susitarimą

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150

DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Val: 2 iki 4 v. p. ir 7 iki 8 v. v. Treč. ir šeštadi. pagal susitarimą

DR. PETRAS ZLIOBIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6449 South Pulaski Road
Ofiso tel. 767-2141 Namų 836-4856
Val: pirmad., antradi., penktadi. 1-4 ir 6-8 v. v. ketvirt. 6-8 v. vakare
Šeštadieniai 11-1 val. popiet.

M. K. Ciurlionis Iš kapinių (tempera)

NEMATYTI ČIURLIONIO PAVEIKSLAI

Beveik visi žinomi M. K. Čiurlionio paveiksai šiandien yra sukaupti jo vardu pavadintame Kauno dailės muziejuje. Dauguma jų eksponuojama naujoje galerijoje. Imponuoja Čiurlionio idėjų ir sprendimų originalumas, neišsenkęs dviasis polėkis, pagaliau ne tik darbų kokybė, bet ir kiekybė. Apie 300 jų sukurta vos per penkerius metus. O dailininkas buvo nutapęs gerokai daugiau, ir kiekvienas jo darbas, dingęs ar atsідūręs už Lietuvos ribų, yra svarbus kūrybos ir mūsų kultūros istorijos faktas. Vieni tų paveikslų turėjo arba turi tik biografine, kiti — didžią meninę reikšmę. Kai kas iš dingusiųjų, tikėtines, dar gali atsirasti, todėl net šykščios žinios apie juos yra vertos dėmesio.

Duomenų apie mūsų nematytus paveikslius pateikia dailininko laiškai, nuotraukos, parodų katalogai ir recenzijos, artimųjų bei pažįstamų prisiminimai. Keili Čiurlionio darbai yra Leningrade, Varšuvoje, Krokuvėje. Štai

VYTAUTAS LANDSBERGIS

jubilinejinės Čiurlionio parodos lankytojai 1965 m. Kaune gerėjosi harmoningą „Nojaus arka“ iš Leningrado rusų muziejaus fondų. Kitas tame muziejuje saugomas darbas — „Preljudas“ su tūkstančiu paukščių, išskridusių aušros spinduliais, jau pernelyg išblukęs eksponuoti. Varšuvos tautinis muziejus turi gana įdomią nemažą pastelę iš ankstyvojo „Tvano“ ciklo, Krokuvos Jogaillis biblioteka ir Čartoriškių muziejus — po vieną fluorofortą. Visi šie paveiksai pateko į muziejus iš privačių rinkinių: „Nojaus arka“ priklausė dailininkui K. Korovinui, „Preljudas“ — Kijevo pramonininkui ir mecenatui I. Tereščenkai, pastelė iš „Tvano“ — K. Stabrauskui, vienam Čiurlionio mokytojų Varšuvoje. Anų laikų kolekcionierių rankose būta ir daugiau mūsų dailininko darbų, tik jų likimas šian-

dien nežinomas. Didingas „Piramidžių sonatos“ Andante priklausė turtuoliui P. Pustoškinui; savininkui emigravus į Vakarus, prieš antrąjį pasaulinį karą Čiurlionio darbas tebebuvo Olandijoje. Kaip rašė tuometinis Čiurlionio galerijos direktorius P. Galaunė, norėta pirkti šį paveikslą Lietuvai, bet P. Pustoškinas pareikalavęs nežmoniškos kainos. Spaudos žiniomis, 1934 m. Paryžiuje privačios galerijos savininkas Van Leer turėjęs šešis ar septynis (antrasis skaičius nurodytas metafs vėliau) Čiurlionio paveikslius, gautus iš B. Volmanienės. B. Vileišytės — Tursienės teigimu, Čiurlionis pagal užsakymą buvo nutapęs Vileišių šeimai didelio formato „Ramybės“ variantą, kuris pilietinio karo metais neva atiduotas Charokovo muziejaus depozitan. O. Pleirytė—Puidienė Čiurlionio padovanotą „Ilgesį“ paliko Čelabinske. Šis darbas, nacionalizutas kartu su palikta Puidų biblioteka, 1920 m. buvo pasiekęs Mas-

MEDARDAS BAVARSKAS

Serenada

Per ilgus dešimtmečius nei mellės, nei laimės neradęs,
Palikęs akimirka kovas ir grumtynes kitiems,
Sigaukt aš panorau padainuot serenadą,
Kaip kartą pavasarį dainavau tau kasdien.

Daina ta pati, gal lūdnėsnė tik kiek ir tylesnė
Per atvirą langą kambarėlio mažyčio nuplauks.
Ir balto karvelio sparnai tau nuneš ją
Per svetimą juodumą nesvetingo dangaus.

Nors tyli ir beviltė, ji pasileks vandenyną.
Nenuitildys jos triukšmas nei bangų, nei audros,
Kol nuplauks į tą vietą, kur prieš daugelį metų buvo užgimus,
Ir tavęs, ir mane, ir visų besimylinčiųjų raudos...

Nežinau, ar Kaune tu, ar kur nors prie Balkalo,
Ar gyva, ar laiminga, ar iššėsi kapuos...
Bet vis tiek serenada skambės ten be galo,
Jei laiminga — pradžiugins, jei verkė — ji paguos.

Jei mane pamiršai, ji primins tau Nevėžį,
Ji atkurs tau gegužį alyvų žieduos
Ir primins ne mane, bet užburtus saulėlydžius
Ir jaunystę gražius bent akimirka tavo veiduos.

Neradus tavęs, serenada paliks ten, kur gimė,
Ir kitiems mylintiesiems karts nuo karto skambės.
Ir suves atskirtuosius, lyg ranka gailėstingo likimo,
Ir jie nežinodami tavo žodžiais kalbės...

Pablo Picasso (ispanas, g. 1881) Senas gitarininkas Paveikslas yra Chicagos Meno institute

kvą — apie tai O. Puidienė informavo V. Mickevičius—Kapsukas. Garsiojo kompozitoriaus I. Stravinskio dvarelyje Ustiluge buvo jo biblioteka ir paveikslų kolekcija, kurią puošė Čiurlionio „Juodoji saulė“. Sena fotografija liudija, kad egzistavo kitoks, negu esąs Kauno dailės muziejuje „Miesto“, arba „Vyties preliudo“, variantas. Čiurlionio 1905 m. laiške broliui išvardyti ankstyvieji triptikai „Samonė“, „Sappas“, „Dievai“, du „Pasakų“ ir du „Fantazijų“ ciklai. Parodų kataloguose minimi „Bokštas“, „Trobėlė“, „Varpinė“, „Saulė“, „Saka“, „Rūmai“, pastelės piešiniai. Etiudų „Miesto“ ciklui ir fluorofortų būta daugiau negu šiandien. Deja, niekas negali pasakyti, ar visa tai dabar egzistuoja. „Audros“ ciklas priklausęs Varšuvos dailės mokyklai, sudegė, atrodo, gaistro

metu dar prieš pirmąjį pasaulinį karą. Minėtus Paryžiaus paveikslius, iš tikrųjų priklausiusius B. Volmanui, Čiurlionio galerija 1935 m. įsigijo iš A.D. Murdeno (Mourdean) meno galerijos, kaviniečiui dailininkui N. Arbitblatui tarpininkaujant. Buvo tartasi dėl septynių paveikslų, o gauta tik šeši, taigi vienas liko pas B. Volmaną arba pas N. Arbitblatą, jei Murdeno galerija nepardavė jo dar kam nors. O gal Paryžiuje buvo bei liko ir kitų darbų? Nemaža varšuviškių Čiurlionio kolegų dailininkų pabuvojo ir ilgiau gyveno Paryžiuje, ne vienas jų galėjo turėti padovanotų paveikslų, etiudų. Štai prieš dešimtį metų Varšuvos tautinis muziejus įsigijo iš Paryžiaus antikvoro Rudnickio nedidelį Čiurlionio etiudą, aliejumi tapytą ant lentelės. Špalvingu peizažu, dažniau-

siai Druskininkų vaizdu, jis mielai dovandavo savo bičiuliams Markevičiams, jų pusseserei iš Kapčiamiesčio V. Ablamovičiūtei—Hemplotai, mylimam draugui E. Moravskui, net savo privačių nokių šeimoms Varšuvoje — Brylkinams. Leskevičiams. Bent vienas toks paveikslas, peizažas su saulėlydžio atspindžiais Nemune, kadaise dovanotas V. Markevičiūtei, ligi 1939 m. buvo Gardine, du kiti — Klarimonto dvarelyje prie Nesvyžiaus. Moravskio turėtame paveiksle buvo pavaizduotas tiltelis su apvaliais žibintais ir juo žengias angelas. Kažką kažkas turėjo net Vilniuje (V. Čiurlionytės—Karužienės žinios) — apsigarsino, lenkams repatrijuojantis po karo, bet ir to paveikslo pėdsakai dingo. O „Zinia“ buvusi Kaune daktaro Stonkaus nuosavybė!

Trys Čiurlionio paveiksliai bene prieš septynetą metų dar buvo prisiglaudę įžymaus meno istoriko ir eksperto B. Berensono kolekcijoje, gal net tebėra buvusioje jo viloje netoli Florencijos, bet iš italų įstaigų niekaip nepavyksta gauti atsakymo, konkretnių žinių. Tokių istorijų daug, jos kartais skamba kaip legendos, kuriose vis dėlto girdime ir tiesos, ir vilties gaidą. Štai vienas Leningrado konservatorijos profesorius matė 30-aisiais metais Čiurlionio paveikslą pas vietinį Anapos-gyventoją, kuris, beje, žinojo ir autoriaus, vasarą juos kadaise prie Juodosios jūros, pavarde. Porą Čiurlionio paveikslų po šio karo dar turėjęs kažkoks astronomijos profesorius (Gračovas!) Kazanėje. (Nukelta į 4 pusl.)

Laiškas kunigaikščiui Radvilai

(Iš „Vieverių kronikų“)

KAZYS ALMENAS

(Tęsinys iš praėjusio šeštadienio)

Svėris palingavo galvą.
— Niekas neturi įtarti, jog mes esame pažįstami.
— Prieteliai, sakykite mielas Svierovski, draugai, o ne tik pažįstami. Taip, įtarimų negali būti. Jūs turite aiškius gabumus diplomatijai, mielas. Dabar, pakalbėkime apie tą tūkstantį.
Svėris pasimuistė sėdynėje.
— Tai, gal vėliau apie tai, — sumurmėjo jis.
— Mielasis Svierovski, draugystė yra draugystė ir aš ją vertinu labiau negu viską. Nemašykime užtai jos su ekonominiiais reikalais. Viskas savo keliu. Pinigai, jei Jums tai priimtina, bus Tamstai išmokėti rugpjūčio gale. Suprantate, — derlius, be to, tada greičiausiai jau turėčiau atsaką ir iš Jo Sviesybės Kunigaikščio.
— Tai labai gerai, — skubėjo pritarti Svėris. „Zinoma“, galvojo jis sau, „pirma turi būt patarnavimas, o po to užmokėstis.“
— Toliau šia tema. Ar Jūs norėtumėt rašto, ar pakaks Tamstai mano žodžio?
— O, Mylista! — Svėris pakėlė protestuodamas ranką ir iš tiesų jautėsi beveik įžeistas.
— Tamstos žodis man yra daugiau kaip ga-

rantija.
— Atleiskite, — su atsiprašančia šypsenele tarė Suchodskis. — Deja, nevisada tenka turėti reikalą su tokiais garbingais vyrais kaip Tamista. Dabar mums teks skirtis, mielas Svierovski. Ach, mano ponai vėl priekaištaus man. Bet ką padarysi? Užtat pridėkite, jog po rugpjūčio Jūs aplankysite mus labai dažnai...
— Aš prižadu, — visiškai ištirpęs Suchockio žodžių pynėje, sumurmėjo Svėris.
Karieta sustojo. Kai Svėris buvo pusiau išlipęs, ponas Suchockis pagavo jo ranką savosiose ir paskutinį kartą stipriai suspaudė.
— Tad, su Dievo palaima, mielas Svierovski, — tarė jis, žiūrėdamas jam tiesiai į akis. — Tą laišką Jo Sviesybei kunigaikščiui aš Jums atsiųsiu per pasiuntinį. Naktį, savaime aišku.
— O taip. Diskrecija!..
Abu konspiratoriškai nusišypsojo, ponas Suchodskis atsilošė atgal į minkštąją sėdynę, ir karieta nudarėdėjo tolyn.
Svėris stovėjo ant kelio ir staiga jam norėjo šokti, dainuoti arba net apkabinti savo senyvos kumelės sprandą ir ją stipriai pabučiuoti.
„Tūkstantis auksinų! Tūkstantis auksi-

nu!“ Su ponais, tai poniškas ir užmokėstis. Tik su jais dabar turėti bendro! Iš esmės jis gi bajoras kaip ir kiti. Lygus Darvainiams ir Suchockiams. „Jūsų Mylista Svierovski!“, pašnabždėjo jis sau pusbalsiu, ir tie žodžiai skambėjo tarsi kokia dangiška muzika.
Suchockio pasiuntinys atvyko sekančią naktį. Buvo arti vienuolikos, kai Svėris išgirdo tylų barbenimą į langą. Kai jis nuėjo ir atvėrė duris, tamsoje stovintis žmogus įgrūdo jam į rankas traškantį popierių, sušnabždėjo pagarbų pasveikinimą bei asmeniškų linkėjimų nuo jo. Mylistos pono Suchockio ir apsisukęs dingo tamsoje.
Videikių kaimo valstiečiai atėjo pas jį šeštadienio vakare, dvi dienas po pasiuntinio atvykimo. Temo jau, kai trys neaukšti, suvargusiai atrodantys vyrai nedrąsiai pabaladojo į Svėrio trobos duris. Tarnaujanti merga juos įleido. Suėjo jie, vyžoti, gunktelėję, laikydami keptures juodose rankose, ir įnešė su savim į vidų prakaito ir vargo kvapą.
Svėris sėdėjo prie virtuvės stalo, bet jų sėstis nevadino. Pažinojo jis juos. Savo laiku turguje ar prie šventoriaus buvo ir vienu kitu žodžiu persimetęs, bet dabar jis to pažinimo nerodė.
— Tamsta Svėri... — pradėjo vienas, kuris vadinosi Mulionis.
— Svierovskis! Pavardė mano Svierovskis! — pertraukė jį Svėris.
Vyrai iš padilbų susižvalgė. Mulionis atsi-kosėjo, mostelėjo savo nutrinta kepture.
— Tebūnie ir Svierovskis. Ne giminiuotiš mes čia atėjome. Su reikalu, — tęsė jis lėta valstietiška tarme. — Su svarbiu reikalu, ir užmokėsime už tėtai.

Jis pasirausė savo sulopytos sernėgos kisenėje ir ištraukė į skepetą surištą pundelį.
— Bus visas auksinas, pone Svierovski, — tarė jis ir savo stipriais prištais atmezgė kietai suveržtus skepetos mazgus. — Visas auksinas! — pakartojo jis tvirtai ir padėjo mazgelį ant stalo. Sudilę variokai, puskatikiiai, nučupinėtos grivenos, iš bakūžių surinkti Videikių kaimo pinigėliai, pasklido ant stalo.
Visų akys sužuro į pinigus. Trijų vyrų su nebylia pagarba, Svėrio su keistu pasibiaurėjimo jausmu.
— Galite skaičiuoti, — tarė Mulionis.
— Negaišink laiko, — irzliai jį nutraukė Svėris. — Sakykit ko atėjot.
Mulionis paaiškino. Peticiją reikia rašyti kunigaikščiui, reikia rašyt kuo greičiausiai, nes badas ir tikra pražūtis gresia Videikiams. Svėris nebyliai palingavo galvą. Atrodė, tarsi jis kaip tik tam ir buvo pasiruošęs. Ištraukė jis iš stalčiaus popieriaus lakštą, rašalo, žąsies plunksną.
— Pradėkite, — tarė jis, žiūrėdamas kažkur kampan.
Vyrai pradėjo. Pirma nedrąsiai, lėtai, vienas papildydamas kitą. Paskui greičiau, skubėdami, nelaukdami, kol kitas sustos. Liejosi vargo ir nuoskaudų srautas iš jų lūpų. Nežmoniškas lažas ir plakimai, neįmanomos duoklės, tam senas tėvas susmuko ir mirė dvaro laukuos, kitas namuose rado pamėlusius ir negyvus abu savo kūdikius. Baigėsi pašaras, trūko sėklos, baigėsi jau viltis ir neišvengiamai artėjo badas. Visas per metus sukauptas vargas liejosi dabar tarsi drumzlina kančios upė.
Svėris rašė.
Mulionis turėdavo nutildyt vyrus ir, kol plunksna krabždėjo popieriu, jie palaukdavo. Tereikėjo Svėriui stabtelėti, ir vargo upė

tvindavo iš naujo.
— Tai gal pakaks? — pertraukė Svėris, kai popieriaus lakštas buvo pripildytas.
Vyrai susižvalgė. Jie buvo dabar susijaudinę ir tiek daug dar netaisybių liko neišvardintų.
— Nežinia, ar kunigaikštis turės laiko tiek daug perskaityti, — pridėjo Svėris.
Vyrai nudelbė akis. Išvargt jiems laiko buvo, ar turės dabar laiko skaityt tas kunigaikštis?
— Taip, ponas... Užteks, — sutiko pavargusių balsu Mulionis. — Visas neteisybes tai ir ant jaučio odos nesurašysi.
— Tad aš jums dabar perskaitysiu. Svėris skaitė.
Trys darbo, vėjo ir saulės nugairinti veidai atidžiai sekė jį. Gal net ne per seni veidai, bet vargas buvo juos suskaidęs į šimtus raukšlių, įdubinęs akis, palikęs pilką spalvą skruostuose, susendinęs juos prieš laiką. Vyrai iš kairės, kuris vadinosi Sniočkstys, iš giliai raukšlių tarpe įsėdusių akių plūdo ašaros, varvėjo per skruostą ir lašėjo ant sulopytos milnės apikaklės.
Kai Svėris baigė, buvo dar keletas priedų ir pataisymų.
— Dabar turėsite palaukti, — sakė Svėris. — Reikia visa tai perguldyti į Kunigaikščio ausiai pritinkamą šneką ir dailiai surašyti.
Vyrai lingavo galvomis ir sunkiose darbo rankose gniauzė savo keptures.
Jis perrašė.
Ant geriausio popieriaus lakšto, kurį jis turėdavo Kunigaikščio adresu ir Videikių kaimo, Tereikėjo Svėriui stabtelėti, ir vargo upė

(Nukelta į 4 pusl.)

Laiškas kunigaikščiui Radvilai

(Atkelta iš 3 pusl.)

laišką. Pradėjo laišką komplementais Jo Svietybės Kunigaikščio adresu ir Videikių kaimo valstiečių vardu. Po to sekė nuolankūs prašymai patvirtinti poną Suchockį dvaro valdytoju sekančiam terminui, nes ponas Suchockis buvo sąžiningas ir geriausias iš iki šiol Sraujos dvarą valdžiusių ponų.

Ranka nevirpėjo. Raidės plaukė lygios ir išdidžios. Svėris jautė net tam tikrą lengvumą. Kaip vis dėlto skyrėsi šios lakios mandagios frazės, kurios dabar iš po jo rankos liejosi, nuo tos nesibaigiančios begalės vargų ir bėdavimų, kuriuos įkyri vienodumu kartojė tie melagingi driskiai.

Kai jis įėjo į virtuvę, Videikių vyrai pašoko. Jie buvo susėdę suolo gale, susispaudę, tarsi bijotų užimti daugiau vietos, kaip kad būtinai reikėjo.

— Štai ir bus, — sakė Svėris. — Turite dabar pridėti savo parašus arba ženklus ir i-teikt kunigaikščiui.

Vyrai nubraukė savo delnus į sulopytas milines ir pagarbiais pirštais, lyg tai būtų kokia šventa relikvija, paėmė traškantį popierių. Įdubusios akys sekė lygų raidžių vinguriavimą ir vienai akimirksniui Svėrį perskrodė baimė, jog jie skaito.

Bet ne. Akys liko pilnos nustebimo ir pagarbos. Du iš jų, Sniokštys ir Butkus, susijaudinę puolė prie jo dėkoti. Sniokštys pagriebė jo ranką ir siekė ją bučiuoti.

— Dėkavojam, Pone... Atlygins Jums Visagalis... Dėkavojam... — ašarodamas kartojė Sniokštys.

Svėris sugniaužė rankas sau į sterblę.

— Eikit, eikit! — sakė jis piktai. — Lauk, ir kad nebūtumėt pastebėti.

— Mes saugomės, — užtikrino jį Mulionis.

— Ir, gink Dieve, — tarė dar tarpduryje Svėris. — Nerodykite to laišką niekam! Niekam, kol napsieks jis kunigaikščio dvaro. Šiaip atims jį jums.

Mulionis išėjo paskutiniu juo.

— Su gyvastim savo saugosiu, — tarė jis. — Aš pats jį nešu kunigaikščiui.

Slinko pavasaris, o po to — ankstyvos vasaros mėnesiai. Svierovski tapusiam Svėriui tai buvo nekantrumo, bet ir tuo pat gražių svajonių metas. Jis jau buvo apylinkėj susiradęs daugiau kaip pusę palivarko žemės, kuri buvo prieinama jo netrukus gaunamais pinigais, buvo nužiūrėjęs porą jaunų arklių, — daug planų jis jau buvo sudėjęs. Jis jau matė save besilankantį dvaruose, oriai besitariantį su ponais, matė save vertinamą ir išrenkamą seimeliuose. Ta vasara buvo tik pakopa į jo triumfo valandą.

Vidurvasaryje jis sužinojo, jog po beveik du mėnesius užtrukusios kelionės į Videikius sugrįžo Mulionis. Šitai, žinoma, turėjo būti paslaptis, ir kaip paslaptį jam tai ir pašnibždėjo ubagas Kurkys. Nepagalbėjo gero lašinių bryzo tą kartą Svėris.

— Ir, Panie, tik šūkštu, nesakykit niekam... Girdėjau, kad anas laišką kažkokį ten įdavė kunigaikščio patarėjui, — vyniodamas išskėpė lašinius pridėjo Kurkys.

Visai atiti dabar buvo triumfo valanda.

Dar po mėnesio, kai ėmė gelsti rugiai, po Vieverių apylinkės dvarus ir sodžius pasklido kita žinia, bet ši visai nebuvo paslapyje laikoma. Būtent, Jo Svietybės Kunigaikštis Radvila atsiuntė laišką ponui Suchockiui. Laišką padabintą trijų trimųjų herbu ir kunigaikščio nuosavu parašu, laišką kuriam kunigaikštis patvirtino poną Suchockį Sraujos dvaro valdytoju sekantiems septyneriems metams.

Triumfo valanda buvo čia pat.

Svėris jau buvo nusipirkęs naują vengrinę ir pastoviai dabar nešiodavo savo seną, bet užtat stropiai nublizgintą karabelę. Reikėjo būt pasiruošusiam. Bet kurią valandą turėjo gi ateiti pakvietimas į Sraujos dvarą.

Pakvietimo nebuvo.

Kol noko ir po to buvo kertami rugiai, Svėris tam sugebėjo rasti paprastą ūkišką priežastį. Ponas Suchockis, be abejo, laukė, kada, pardavęs rugius, jis galės iš karto įteikti visą jam priklausančią sumą. "Tai bereikalingas skrupulingumas iš Suchockio pusės", galvojo Svėris. Dėlei pinigų būtų galima ir palaukti dar kelias savaites, betgi pasidžiaugti vienam kito kompanija jau ir dabar būtų ne pro šalį.

Praėjo dar mėnuo. Sunkūs, javais pakrauti vežimai jau seniai išgargždėjo Klaipėdos link, pirklių pinigai jau seniai suplaukė dvar-

ponių kišenėna.

Pakvietimo nebuvo.

Abėjonės ir netikrumai pradėjo šmėkščioti Svėrio pasamonėje. Ir nors jis tokias mintis tvirtai nuvydavo, pasalūniškai jos vėl grįždavo atgal. Vieną nemigo naktį, kai jis vartėsi dvejonių graužiamas, jis staiga suprato. Net atsėdė lovoj. Žinoma! Gi tą kartą karietoje ponas Suchockis jį meiliai ir net maldaujančiai pakvietė. Poniai savo žodžių vėjais nelaido. Kokio čia dar kito pakvietimo reikėjo?

— Kvaily, kvaily, kvaily!.. — keikė save Svėris. — Per savo nesupratimą, be abejo, įskaudinau tą puikų poną.

Jis vos sulaukė ryto, kad galėtų pasipuošti tiek, kiek jam tai buvo įstengiama, ir išsiruoti į Sraujos dvarą.

Dvaro rūmai nebuvo per daug išpūdingi. Jie buvo mediniai ir gana erdvūs, bet nei virš vartų iškeltas Suchockių herbas, nei tos trys prieš centrinę duris pastatytos kolonos negalėjo jiems atimti to bendro apleidimo vaizdo, kurį turi ne savininkų valdomi dvarai. Tik šis pirmas, ne taip didingas išpūdis išsisklaidė, kai Svėris įžengė vidun. Čia viskas jam atrodė neįtikėtai puošnu. Veidrodžiai atspindėjo jo atvaizką abejose siauro priėmimo kambario pusėse, po kojom šiuoždėjo kilimas, galė stovėjo aukštos žvakidės, o tarp jų — balta kaip pienas merginos statula. Svėris būtų apžvelgęs statulą atidžiau, bet staiga prieš jį išdygo raudonu švarku apsirengęs, labai oria mina vyras.

— Ko norite, Tamsta? — paklausė šis lenkiškai.

— Aš noriu pamatyti Mylistą Suchockį, — po minutės delsimo tarė Svėris, nes jam tiek truko suvokti, jog šis, iš tiesų geriau už jį patį apsirengęs vyras, buvo tikėtai tarnas.

— Jūs turite pakvietimą, žinoma?

— Aš esu Svierovskis! — kiek galint išdidžiau atsakė Svėris. — Svierovskis. Esu asmeniškai gerbiamoji Mylistos draugas.

Tarnoveidas nei truputi nepasikeitė.

— Neteko girdėti Jūsų pavardės, ir be pakvietimo aš negaliu Tamstos įleisti.

Jo balsas ir laikysena sunervino jau ir šiaip neįtikėtai besijaučiantį Svėrį.

— Aš esu asmeniškai draugas! — tarė jis įsikarščiuodamas. — Jei Jūs drįsite su manim grubiai elgtis, aš apie tai pranešiu Jo Mylistai!

Jis staiga nutilo, nes dabar jį priėmimo kambarį įėjo pats ponas Suchockis, ir tarnas nuo juosmens gliaui nusilenkė. Suchockis buvo įsisiutęs ir siuvinėta šilkinį chalata, rankoje jis laikė ilgu kandikliu, porcelianine galva pypke.

— Koks triukšmas čia? — paklausė jis, tarsi nepastebėdamas Svėrio iš viso.

— Atleiskite, šviesybe, — sumurmėjo tarnas, — bet šitas asmuo norėjo prasibrauti.

— O, Mylista Suchockis! — su palengvėjimu atsiduso Svėris. — Tai nesupratimas. Tik nesupratimas. Aš stengiausi paaiškinti Jūsų tarnui, kas esu.

Suchockis išpūtė melsvą dūmą.

— Nesupratimas Jūsų pusėje, Tamsta. Mano tarnas turi instrukcijas neįleisti nieko, kas nėra prašytas, o aš neatmenu, kad būčiau Tamstai bet kokį pakvietimą pasiuntęs.

Jo balsas buvo minkštai šaltas, ir Svėris jautė, kaip tas šaltumas semia jį tarsi ledinis vanduo ir stingdo jo sąnarius baisu supratimu.

— Mylista Suchockis!.. — išstenėjo jis purtydamas galvą, nes... Ne! Nebuvo įmanoma prileisti, jog jis iš tiesų tai išgirdo. — Jūs negalite tai sakyti, negalite!..

— Nežinau, apie kokius negalimumus Jūs teikiatės kalbėti, — pertraukė Svėrio mikčiojimą minkštas balsas, — bet, jei Jūs manot, kad negaliu išspręsti nekviesta svečia, tai labai klystate.

Svėris išblyško. Jo veidas tapo pilkas it peleninis, jis susvyravo, atrodė, kad siūbuoja žemė ir nėra už ko besitverti. Visa biauiri teisybė lyg praraja dabar atsivėrė ir apsupo jį.

Suchockis mostelėjo ilgo kandiklio pypke.

— Tai sudiev, Tamsta. Nesakau iki pasi-matymo, nes tikiuosi, jog nebesimatysime. Jacekas čia Jums parodys duris.

Raudonu švarku apsilvėkęs tarnas atsuko į Svėrį.

— Ne! Tu nepadarysi to! Tu!.. — iššvokštė pagaliau Svėris. — Aš išeinu! Aš spianu į tavo svetinumą. Spiaunu! Tik duok man mano pinigus! Tik pinigus atiduok ir išeinu! —

(Bus daugiau)

NEMATYTI ČIURLIONIO PAVEIKSLAI

(Atkelta iš 3 pusl.)

atsiras?... Nieko nėra neįmanoma, nes kai kurie vis dėlto ir atsiranda. Kaip pavyzdį paseksiu tris trumpas istorijas.

Apie 1905 m. Varšuvoje Čiurlionis padovanojo savo mokinės seseriai ir Dailės mokyklos kolegę Lidijai Brylkinai žinomojo "Ramybės" paveikslo variantą. Dailininkė Brylkinė tapo aktorė Sokolova paskui balerina Ryndina, gyveno Maskvoje, Berlyne, Paryžiuje. M. Dobožinskiui pasakojo turinti keletą Čiurlionio paveikslių (daugiskaitoje?). Jai mirus "Ramybę" prigludė sesuo Olga, buvusi Čiurlionio mokinė. Pagaliau po pusės šimtmečio šis darbas nupirktas iš maskviečio B. Odincovo kolekcijos, parkeliavo į Kauno dailės muziejų (reprodukuotas "Svyturyje" 1959 Nr. 11).

Žinomas meno kritikas dailininkas A. Benua 1910 m. recenzijoje plačiai aprašė Čiurlionio "Juodąją saulę", "Zemaičių kapines" ir "Rojų", išstatytus Rusų dailininkų sąjungos parodoje bet to, paminėjo ir mažesnių kapinių etiudą: "Kalvelė, kurioje šalia aukštų plonų lietuviškų kryžių auga ilgos nykios pušys. Ant vieno kapelio juokingas geležinis angelėlis skelbia Paskutinį teismą." (Reč", 1910.III.13). Tikriausiai Benua tada matė paveikslą "Iš kapinių", po metų eksponuotą Penktojoje lietuvių dailės parodoje Vilniuje (pavadinimas pagal šios parodos katalogą).

Matyt, kurioje nors pomirtinių parodų Maskvoje ar Peterburge paveikslas buvo parduotas, tuometnės jo kelionės per kolekcionierių rankas tiksliai nežinomos, bet nelabai ir svarbios, nes šiaandien šis Čiurlionio darbas priklauso Leningrado politechnikos instituto profesorii A. Čiudnovskiiui. Tai aistringas, pasižaves kolekcionierius, savo bute sukaukęs daug garsiausių XX a. pradžios rusų dailininkų darbų.

"Čiurlionis, be abejo trokšta prisijungti prie kitų "Čiurlionių" Kauno dailės muziejuje, bet prof. A. Čiudnovskis kol kas nežada su juo skirtis. Kolekcionierių Tarybų Sąjungoje nemaža, o tokią reitenybę gal jis vienas teturi... Profesorii A. Čiudnovskiiui maloniai sutikus, reprodukuojame šį Čiurlionio paveikslą.

Trečioji istorija — apie žuvėdų žemę. Gana ilgus metus man nesisėkė surasti vieno Čiurlionio leipcegiško draugo pėdsakų. Pagaliau padėjo tikslesnės žinios, surinktos Leipcigo konservatorijos archyve, ir Švedijoje gyvenęs lietuvis inžinierius Z. Kalvaitis (prieš keletą metų organizavęs Geteborge Čiurlionio muzikos koncertus, lankęsis Lietuvoj kultūriniių ryšių reikalais). Pasirodo, kad Čiurlionio laiškais iš Leipcigo dažnai minimas švedas studentas Karlas Helbertas Paulsonas vėliau tėvyneje buvo mokytojas bei kompozitorius ir mirė 1965 m. gimtajame Moeraro mieste, sulaukęs gražios senatvės. Atsiminimų nepaliko, vaikų neturėjo, visokie popieriai nuėjo į krosnį ar sąšlavyną. Truputį pavėlavome, bet panašiais atvejais ir to užtenka. Gimnaitis dabar teturi kai ką iš dėdės gaidų, jų tarpe Leipcigo 1901—1902 m. kompozicijų knyga, kurios paskutiniame priešlapyje išliko jumoristinis Čiurlionio piešinys. Tai du mėgėjiški autošaržai su pažymėtinu Paulsonu užrašu: "N. K. Czurlanis Lithauer". Jei vienam Varšuvos bičiuliui, atsakydamas ir atjausdamas jo karštą lenkišką patriotizmą, Čiurlionis tuomet dar galėjo rašyti: "mes, lenkai", tai švedui jis, matyt, brėžte pabrėžė esąs lietuvis. "Mėgsta klausyti lietuviškų dainelių ir mainais pakambina man švedišku", rašė Čiurlionis broliui 1902 m. pavasarį ("Apie muziką ir dailę", 1960, p. 142).

Piešinys patvirtina, kad Čiur-

M. K. Čiurlionis. Ekslibrisas K. Paulsonui. Leipcigas, 1902 m.

Iš K. Paulsono sąsiuvinio. Leipcigas, 1902

lionis Leipcige buvo užsiauginęs barzdą — ne "iki žemės", kaip juokavo kitame laiške broliui Stasiui, bet gana retą, kurios namo neparsivežė.

Paulsono palikime, rašo Z. Kalvaitis, dar yra maža dėžutė su data "1902", o joje — medinis su guma ekslibriso šampas. Naudodamasis proga, noriu paskelbti Z. Kalvaičio atsiųstą atspaudą. Pagal stilių, motyvą (pušis Švedijai nebūdingas medis) ir biografinius duomenis — beveik neabejotinas Čiurlionio darbas. Savo draugui jis bus padaręs dovany ekslibriso piešinį su inicialais (CP-Carl Paulsson), o šis pagal jį užsakes Leipcige šampą ir klijavęs ekslibrisus į tuo metu įsigyjamas knygas. 1926 m. įsitaisė kitą ekslibrisą. Apie Paulsono draugystę su lietuviu ir giminės dar ši tą atsimena girdėję, nors konkrečiai Čiurlioniu anksčiau

niekas nesidomėjo.

Miniatiūrinio formato ekslibrisas (7 ant 17 mm) priklauso vadinamajam mėgėjiškam Čiurlionio dailės bandymų laikotarpiui ir tuo labiau stebina savo grakščiu paprastumu, komponavimu, menine intucija. Berods, ir jis kiek dvelkia švelnia melan-

PETE'S AUTO REPAIR
Taisoma — Motorai, automatinės transmisijos, stabdžiai, Generatoriai, starteriai, Motor Tune-up. Ir kiti patalpinimai. PETRAS PIŠNYS, sav. 6211—15 S. Damen Ave. Tel. 737-3985.

WAGNER & SONS
Typewriters — Adding Machines — Checkwriters — Nuomoja — Parduoda — Taiso NAUJOS NAUDOTOS virš 50 m. patikimas patarnavimas NAUJOJE VIETOJE 5610 S. Pulaski Rd., Tel. 581-4111

cholijs, nostalgija, kurios kupini Čiurlionio laiškai iš Leipcigo. Darbelis kažkuo artimas ir vėlyvajai žemaitiškų kapinių kompozicijai iš A. Čiudnovskio kolekcijos.

Taigi ne vien knygos, kurias minėdavo senoliai, bet ir paveiks-lai, net piešiniai turi savo likimą. Kai atsiranda — atskleidžia vertę.

Gerai, kai tas likimas gailėstingas, o kai lūdnas — tebūna jis pamokančiu išėjimu gyviesiems. ("Svyturyje", 1970 m. Nr. 19).

KRONIKA

• Nauja Justino Marcinkevičiaus drama "Katedra". Vienas šakočiausių, pokario dešimtmečiaus išaugusių, šiandieninės Lietuvos rašytojų yra Justinas Marcinkevičius (g. 1930), kūrybingai besireiškias kaip poetas, romanistas ir dramaturgas. Neseniai jo parašytoji drama "Mindaugas" Lietuvos teatruose jau kuris laikas statoma su didžiausiu pasisekimu. Atskiru leidiniu išleista, ją ir literatūrinė kritika sutiko labai palankiai. O štai tenykštė spauda jau skelbia, kad Vilniaus Akademiniis dramos teatras stato visai naują Justino Marcinkevičiaus dešimties giesmių dramą, pavadinimą "Katedra". Dramoje pagrindiniu herojumi yra garsusis 18 šimt. lietuvis architektas Laurynas Štuoka-Gucevičius, suprojektavęs įklausikąją Vilniaus katedrą. Kai kurie šios Justino Marcinkevičiaus dramos gabalai jau paskelbti tenykštėje periodinėje spaudoje (Literatūra ir menas, lapkričio 7 d.). Jie rodo, kad drama "Katedra" parašyta su didele poetine, dramine ir gilumine jėga.

Al's Texaco Service

Savininkas Albinas Lakielis
Mechanikas Stasys Sarauškas
STABDŽIAI — SANKABOS — TRANSMISIJA — ir motorų remontas — Tune-up.
5759 So. Western Avenue
(kampas 58-tos gatvės)
TELEF. — PR 8-9533

NAMŲ TAISYMO DARBAI

Stalauis, dažymo ir visus kitus darbus atlieka lietuvis — labai priinama kalba.
SKAMBINTI RE 7-9615

NEW RATES

FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION

6% PER ANNUM ON CERTIFICATES OF \$5000.00 OR MORE 2 Year Maturity

5 3/4% PER ANNUM ON CERTIFICATES OF \$1000.00 One Year Maturity

5 1/4% PER ANNUM ON CERTIFICATES OF \$1000.00 OR MORE 6 Month Maturity

5 1/4% PER ANNUM ON 90 DAY NOTICE PASSBOOK ACCOUNTS \$100.00 Minimum

5% PER ANNUM ON ALL PASSBOOK ACCOUNTS

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY. PAID QUARTERLY.

Chicago Savings & Loan Assn.

JOHN PAKEL, Sr., Chairman of the Board MRS. PHIL PAKEL, Pres.

6245 SO. WESTERN AVE. TEL. GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P.M. to 8 P.M. Tues 9 to 4. Thurs. and Friday 9 to 8. Sat 9 to 12:30

Oficialiai atrastas ir įvertintas Mačernis

Kaip buvome mūsų skaitytojus jau anksčiau informavę, okupuotoje Lietuvoje šiemet buvo išleista 1944 metais fronto maišatyje žuvusio, jauno žemininkų kartos poeto Vytauto Mačernio visos poezijos knyga. Šiuo buvo bent dalinai po 26 metų atitaisyta baisi neteisybė, kai mirusio poeto kūryba savo tautoje jau XX amžiuje dar turėjo laukti oficialios pasirodymo dienos net ištūsus dešimtmečius. Šurpu ir pagalvoti, kad tai atsitinka ne kokiam septynioliktame ar aštuonioliktame šimtmečiuje, kada, galima sakyti, dar tik mezgėsi mūsų literatūros gemalas, bet šiandien, kada net pasaulinėje plotmėje lietuvių kalba jau seniai skamba kaip tobula literatūrinė kūrybos instrumentas. Neįsivaizduojamas okupanto nusikaltimas ypač padidėja, kad Vyt. Mačernio poezija visai neturi nei tiesioginio, nei simboliais užmaskuoto politinio atspalvio. Okupanto bandymas ją palaidoti su paties poeto karstu tik liudija bolševiko ruso begalinį bijojimą kiekvieno rašytojo, kuris nėra partijos narys, nėra nusizeminęs jos vergas. Ta pati partijos neapykanta tikrajam RASYTOJUI ir šiandien atsispindi visoje Sovietijos kultūrinio gyvenimo tikrovėje.

Kai pokario dešimtmečiuose viena po kitos laisvame pasaulyje buvo išleistos Vytauto Mačernio poezijos knygos, kai pačioje Lietuvoje jo eilėraščių nuorašais plito literatūros bičiulių tarpe, kai pagaliau visų lietuvių kultūrininkų spaudimo jau nebuvo galima atlaikyti, partijai pasidarė beveik mirtinai nepatogu dar ilgiau blokuoti Vytauto Mačernio poezijos išleidimą. Jo poezija šiemet Vilniuje tad ir išleista su visai neblogu, žinant tenykštes kritikos aplinkybes, Vytauto Kubiliaus studijiniu įvadu.

Ilgai netrukus, ten išleistos Mačernio visos poezijos knygos recenzija pasirodė ir Lietuvių Rašytojų sąjungos organe, mėnesiniame žurnale "Pergalėje" š. m. rugsėjo mėn. numeryje. Recenzijai, parašytai G. Mareckaitės antrašte uždėta viena Mačernio poezijos eilutė: "Man patiko tik vandenys gilūs". Šia giliau labiausiai ir seikėjama recenzuojamoji Mačernio poezijos knyga. Suprantama, žinant visą tenykščio literatūrinio gyvenimo kontekstą, recenzentė ir negalėjo visapusiškai atskleisti žuvusio poeto dvasios plačiuose jo poezijos postuose. Reikėjo ribotis tik tam tikru, ten priimtiniu aspektu ir atrinkti tik tas Mačernio poezijos vietas, kurias būtų galima labiau komentuoti kaip tam tikrą jo nepasitenkinimą gyvenama tikrove, kaip tam tikrą jo nusivylimą viskuo. Tuo tarpu Mačernį pažinojusieji tvirtina, kad poetas buvo tikrai pilnutinis žmogus, kuriam patiko ne tik liūdesio ir abejonių "vandenys gilūs", bet ir neišmatuojama, pozityvi kuriančio bei dirbančio žmogaus džiaugsmo sielova. Pastarąją pakankamai neakcentavus, recenzijoje Mačernio vaizdas gavosi toli gražu nepilnas.

Tačiau recenzentė vienoj kitoj savo rašto vietoj mums atskleidžia, be kita ko, ir šiaip gana įdomių faktų, padaro labai įsidėmėtinų išvadų. Pasirodo, kad Mačernio poezija, nors oficialiai išleista ir pripažinta Lietuvoje tik dabar, poezijos mylėtojų, ypač jaunimo, buvo tonai neužmiršta, buvo tikras atgavos šaltinis kaip tik tais

stalinistinio siautėjimo ir partizaninių laisvės kovų metais, kada rašy i panašią poeziją vargu ar kas net sapnavo, o žmogaus dvasiai jos mirtinai reikėjo. Todėl nebe tam tikro susijaudinimo skaitome kad ir šitokią čia minimos recenzijos vietą:

"Prisimenu, pokario metų gimnazistai persirašinėjo V. Mačernio eilėraščius iš sudūlėjusių sąsiuvinėlių, ir liūdni jo posmai keistų kontrastų skambėjo to meto agitacinių, džiugių eilėraščių, pirmųjų gurguolių, pirmų rinkimų ir kalbų fone, tačiau ši karo debesio palaistyta ir nerimo prisodrinta kūryba tiko prie grėsmingos atmosferos,

Vytautas Mačernis — Vytauto Didžiojo universiteto studentas Kaune 1939 metais su studentų ateitininkų meno draugijos "Satrijos" kepuraitė.

gaubusius miškus, juodas naktis, susigūžusias kaimo trobas..."

Įdomi dar ir kita recenzijos vieta, kurią galėtume laikyti pirmą tenykštės kritikos viešu prisipažinimu, kad vadinamoji mūsų poetų žemininkų karta turėjo įtakos šios dienos jaunesniajai okupuotos Lietuvos poetų kartai. G. Mareckaitė tad ir sako:

"V. Mačernio prisilietimas prie žemės versmų — anaipol ne bravyriškas ir kiek melodramatiškas sūnaus — paklydėlio sugrįžimas iš miesto basomis per pievas pasiguosti beržui, kažkada taip mėgiamas ir tebegėstamas mūsų poetų — kaimo kūdikių. A. Mačernio prisilietimas prie gamtos — šventas ir laisvas. Jis įsileidžia didelės žemės alsavimą tarsi visai nejučiomis — didžiajam kambariui prie stalo, pievų, ežerų, pelkynų gėlėmis papučto... (Panašiu aspektu gamtos ir žemės kultas pastaruoju metu suskambėjo naujausioje mūsų lyrikoje, kur jį iškelė ir išvystė jauniausios kartos poetai, tačiau jų sukurti idiliški tėviškės paveikslėliai dažnai atrodo stilizuotai statiški, be jausminės gyvybės — poetai tarsi bijo juos suardyti kokiu nors neatsargiu dvasios krustelėjimu)".

Žinoma, šiandien dar, tur būt, G. Mareckaičė vargu ar drįstų šią pirmąją nuominą praplėsti ir pasakyti visą tiesą, pasakyti, kad daugelio šios dienos okupuotos Lietuvos poetų kūryboje skamba akivaizdi itaka ir to žemininkų, kurie rašė ir rašo laisvuosiuos vakarus.

Mums gi atrodo visai suprantama, kodėl žemininkus sekančių kūryba, anot G. Mareckaitės, yra tik "idiliški tėviškės paveikslėliai, dažnai atrodo sti-

Medina tvorele aptvertas poeto Vytauto Mačernio kapas tėviškės laukų kalnelyje. Nuotrauka daryta 1969 metais.

Stipriai statiški, be jausminės gyvybės...

Gyvybė ir tikras jausmas atsiranda kūrybiniame žodyje tada, kai poetas pats visa tai atkasa, kada jis pats esmingiausia savo būtimi prisiliečia prie to, dar niekieno nejudinto, klando, kuris nuo tos akimirkos tiesiog tampa jo dvasios dalimi. O kiekvienas sekimas šito kūrybinio ir autentiško tikrovės kumo jau neturi daugiau ar mažiau jis yra tik devintasis vanduo nuo kieseliaus, tik "stilizuotai statiški paveikslėliai".

Pagaliau, paliekant visas pastabas bei replikas, šiaip ar taip reikia nuoširdžiai džiaugtis, kad nuo šių metų ir Lietuvoje kiekvienas galės nusipirkti ir skaityti Mačernio poezijos knyga, kad nereikės jo eilėraščių ir toliau baugiai nusirašinėti, lyg kokį blogą darbą darant, vien tik "iš sudūlėjusių sąsiuvinėlių". Visa širdim pritariam G. Mareckaitės teigimui, išreikštam pastutiniu jos recenzijos sakiniu:

"Jei nebūtų likę nieko daugiau tikrai "Vizijos" su ta obels šakoj plevenančia numirusios senolės skara — V. Mačernio vardas lietuvių literatūroje neturėtų būti užmirštas."

Labiausiai skaitomas lenkų rašytojas. Lenkai paskelbė, kad iš jų rašytojų užsienyje populiariausias yra Henrikas Sienkevičius.

Siatoma Jonaičio III rezidencija

(Atkelta iš 2 pusl.)

kalingas, ne jis, kaip vaidila, kalba miniai gyvu širdies žodžiu — tiesiog i širdį".

Džiugu, kad tie kilnūs G. Veličkos žedžiai vis dar randa atgarsį Los Angeles Sambūrio veikloje. Los Angeles teatras, rungtyniaudamas su įvairiausiomis didmiesčio atrakcijomis, vis egzistuoja ir jam nestinga idealizmo. Ir jeigu mūsų visuomenės didžioji dalis įsisąmonintų vaidybos auklėjantį aspektą, jeigu tie žykštoki fondai atkreiptų dėmesį į aktorius pasiaukojimą ir išlaidas, reikalas pasisuktų gerėnėn pusėn. Apskritai, jeigu visam išėjvijos teatro menui būtų taikomi A. Kairio neseniai pasiūlyti receptai (Daugiau darbo! Daugiau pagarbos! Daugiau pinigų!), ateities scenovaizdis būtų žymiai šviesesnis.

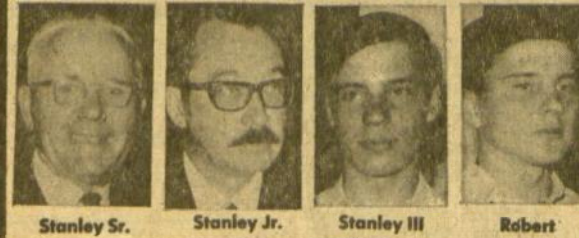
Lietuviškam centre, ant saulėto jūros kranto, ekonomiškai apartamentai ir kambariai. Kreiptis:

126 OCEAN DR. MIAMI BEACH, FLORIDA
Bus. tel. 531-0944
Asmeniskai 538-9830

Muziejus **retenybė.**

PASKUTINIAI NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS LAIKU PRISIMINIMAI:
... Dar turime pardavimui baigiančių pranyktį lietuviškų monetų.
5 litų — J. Basanavičius, 10 litų — Vytautas Didysis, 10 litų — prez. A. Smetona ir kitos. Kalboraštis pareikalavus.
P. ZABLOCKIS, 2333 Ontario St., Vancouver, B. C., CANADA

TRYŠ ŠEIMOS GENERACIJOS APTARNAUJA MŪSŲ KLIENTUS!

NEW 1971 PLYMOUTH "DUSTER" ONLY \$2313

BALZEKAS MOTORS
Plymouth Fury-Volant-GTX-Roadrunner-Barracuda-Duster
4030 ARCHER VI 7-1515
(25 New 1970 Plymouth Station Wagons-Air Cond.)

Dail. Zitės Sodeikienės tapybos darbų paroda Ciurlionio meno galerijoje, Chicagoje, atidaroma šiandien (lapkričio 14) 7 val. vak. Dailininkė yra viena iš ryškiausių ir intensyviausiai kuriančių jaunesniosios kartos mūsų tapytojų. Kūryboje jau apėjusi susidaryti ir nuosavą veidą, kurį metai po metų vis glėžina ir tobulina. Pamatyti pastarųjų metų jos darbo rezultatus meno bičiuliams čikagiečiams da-

Ideal Club Fund-Raiser For '70 (Everyone will buy it to use or give)

Glass Garden
6 Plants in 1 \$2.00
2 for \$3.75
3 for \$5.00

Even people who don't have luck with most house plants will succeed with this packet of six woodland plants that will fill any gallon-size container with a miniature garden in 2-3 weeks. No care needed. Ideal gifts. Easy instructions included. Send \$2.00 for 1, \$3.75 for 2, or \$5.00 for 3 Glass Garden packets to

R-F SPECIALTY CO.
Dept. L.
3140 North 47th Street
Lincoln, Nebraska 68504
(Please include your zip code).
Fund-Raising Groups

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ DOVANAS Į LIETUVĄ IR VISAS USSR DALIS, NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS FIRMOS PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

(LICENSED by Vnešposyltorg)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA
1776 Broadway, New York, N. Y. 10019
Tel. — 581-6590; 581-7729

Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą paskyrimo vietai pastekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigoje, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės, jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynę ir kitų daiktų.

Firma - skyriai atidaryti kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro.

Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet

MŪSŲ SKYRIAI:

BROOKLYN, N. Y.	1536 BEDFORD AVE.	IN 7-6465
NEW YORK 3, N. Y.	78 SECOND AVENUE	OR 1-1540
NEWARK, N. J.	375 MARKET STREET	MI 2-2452
SOUTH RIVER, N. J.	46 WHITEHEAD AVENUE	CL 7-8320
UTICA, N. Y.	963 BLECKER STREET	RE 2-7176
FARMINGDALE, N. J.	FREEMOOD ACRES	363-0494
PHILADELPHIA 23, PA.	631 W. GIRARD AVENUE	PO 9-1507
ALLENSTOWN, PA.	126 TILGHMAN STREET	HE 5-1654
LOS ANGELES 4, CAL.	159 SO. VERMONT AVENUE	DU 5-8550
CHICAGO 22, ILL.	1241 NO. ASHLAND AVENUE	HU 6-2818
RAITIMORE 31, MD.	1900 FLEET STREET	DI 2-4340
BUFFALO 12, NEW YORK	701 FILMORE AVENUE	TX 5-0780
DETROIT 12, MICH.	11601 JOS CAMPAN AVENUE	365-6780
HARTFORD 6, CONN.	122-126 HILLSIDE AVENUE	249-6216
JERSEY CITY, N. J.	219 MONTGOMERY ST.	HE 5-6368
SYRACUSE, N. Y. 13204	515 MARCELLUS STREET	475-9746
CLEVELAND 13, OHIO	1028 KENTWORTH AVENUE	PR 1-0696
HAMTRAC, MICH.	11339 JOS CAMPAN AVENUE	365-6740
SO. BOSTON, MASS.	396 W. BROADWAY	AN 8-1120
TRENTON 10, NEW JERSEY	1152 DEFTZ AVENUE	EX 2-0306
RAHWAY, N. J.	47 E. MILTON AVENUE	381-8997

bar yra tikrai maloni privilegija, sekmadieniais nuo 11 val. ryto Savaitės dienomis paroda atidaryta iki 9 val. vak., uždarama lapkričio 7-9 val. vak., šeštadienį ir septyniadienį iki 22 d.

WINE AND DINE AT R. PLACE
2944 West 59th Street Phone: 776-8351

Fish fry every Friday 5 P.M. to 10 P.M. Stop in soon. Banquet Hall available for every occasion. Home cooking.

HIGH RATES
Paid Quarterly

5% PASSBOOKS \$5,000 minimum 1 YEAR CERTIFICATE
5 1/2% \$1,000 minimum INVESTMENT BONUS PLAN Highest reserves

6% \$5,000 minimum 1 YEAR CERTIFICATE
5 3/4% \$1,000 minimum 1 YEAR CERTIFICATE

BRIGHTON SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
4071 Archer Avenue Chicago, Illinois 60632

SKIP'S Self Service LIQUOR STORES

1) 5515 SOUTH DAMEN AVENUE
Phone WA 5-8202

2) 5996 SOUTH ARCHER AVENUE
Phone 735-2345

SCOTCH WHISKEY — Nationally Advertised Brand Fifth — \$4.49

OLD MILWAUKEE BEER 6 cans — 98 ct.

POPULAR BRAND STRAIGHT BOURBON, 86 Proof Fifth — \$2.79

WHITE CROWN ALCOHOL 190 proof, Fifth \$5.25

**CANADIAN WHISKEY 1 Fifth — \$3.49
3 Fifths \$10.00**

GERMAN BRANDY Fifth — \$3.98

IMPORTED SCOTCH 1/2 gal. \$7.29; 5th \$2.98

**FRENCH CHAMPAGNE Fifth — \$3.98
3 for \$11.00**

Čižauskaitės - Balčiūnienės rečitalis Detroite

ST SLIZYS

Detroite ateitininkai sendraugiai spalio 27 d. Lietuvių Namuose visuomenei sudarė gerą progą išgirsti solistės Violetos Čižauskaitės - Balčiūnienės rečitalį. Užaugusi Detroite ir muzikoje įsigijusi magistro laipsnį, ji yra verta dėmesio akademikė, parodžiusi muzikos meno kultūrinę vertę, išryškinti keletą brangių dainavimo meno momentų ir savo, kaip solistės, bendimą ir platų muzikinę literatūros pažinimą.

Koncerto pradžia pasirinktos dainos Sarpalio "Dukružėlė", Jakubėno "Gėlės iš šieno", Simkaus "Sėdžiu po langeliu" ir "Pamylėjau vakar" buvo geros išsidaivavimui, nes čia solistė užteko panaudoti vidutinio laipsnio balso koordinaciją, surištą su balso generacine ir rezonuojančia veikla. Solistė formuodama balsą kartu stengėsi nuspalvinti garsą lietuvišku koloritu, nes pačios dainos pilnos liaudinės nuotikos, tik kompozitorių kiek nukeltas į aukštesnį muzikinį laipsnį, kad dainos arčiau būtų koncertinio pobūdžio. Kiek daugiau pastangų pareikalavo iš solistės J. Gruodžio "Aguonėlės" ir E. Balsio "Daina apie Klaipėdą", kur solistė turėjo panaudoti tris pagrindinius balso registrus ir kartu su jais susietus rezonatorius. Teko pastebėti, kad solistė perėjimas iš vieno registro į kitą stengėsi padaryti nepastebimus, sėkmingi perėjimai buvo iš centrinio į viršutinį registrą, nes čia pati moteriška prigimtis daug padeda, kadangi moterų balsai yra prisodrinti aukštaisiais obertonais. Tik pereinant iš krūtininio registro į centrinį (mediumą), pereinamieji pastoriai buvo blankūs tembro grynumo bei pastovumo išlaikymo atžvilgiais ir gavosi nepageidaujama vibracija. Gi viršutinio registro vibrato buvo gerai išlygintas ir balsas skambėjo sodriai, tvirtai ir dainingai. Lietuvių kompozitorių dainose solistė buvo vienas iš sunkiausių uždavinių duoti balsui lietuviško kolorito, nes tai tegali duoti gera lietuviška mokykla. Čia ir akomponiatorius B. Whitcomb turėjo palyginti nelengvą uždavinį, nes lietuvių dainų charakterį tegalėjo jausti tik iš solistės interpretacijos.

Romantiškasis J. Brahmsas, kuris savo kūryba atrėmė į Bach'ą ir Beethoveną, suteikdamas jai romantiškos atspalvio su įvairia frazuote, buvo solistės perteiktas vokiečių kalba. Čia norėjosi daugiau dikcijos aiškumo ir geresnės artikuliacijos teksto atžvilgiu. Aštuonios žigonų dainos buvo dainuojamos be pertraukos. Tai įvairuojančios nuotikos dainų pynė su liaudies melodijų fonu, išpuoštu chromatinės harmonijos, komplikuotu akompanimentu ir besikeičiančiu ritmu. Išpildant šias aštuonias dainas, solistė išryškino savo aktyvų emocingumą, gerą vaidybą ir kai kuriuos sveikus vokalius įgūdžius. Iš jų paminėtini yra gera balso atrama, ypač dainuojant viršutiniame registre, nes akademinis dainavimas tvirtina, jog tvirta atrama apačioje yra tvirta ir užtikrinto garso viršuje sąlyga. Taip pat balso atakos formavimas solistės buvo nukreiptas į frazių tesitūrinių ir diapozoninių padėčių, ir todėl balsas išdavė tikslią ir švarią intonaciją ir užtikrintą aukšto garso poziciją.

Po pertraukos koncertas artėjo į kulminacinį solistės dainavimo meno tašką. G. Rosini, apdovanotas gražiom meloidijom lyg antrasis Mozartas, turįs savyje daug prigimtų gabumų, solistės buvo interpretuotas su itališku emocingumu ir stiliumi. Tai vadinamoji "La Regata Veneziana" vaizduojanti mylimosios nuotaikas, kai mylimasis dalyvauja irkuotojų rungtynėse ir jas laimi. Skirtingų nuotaikų trys dainos buvo atliktos gana akademiškai, nes solistė išryškino sudėtingą ir nelengvą uždavinį vokalinio meno technikoje, nukreipdama garsą į pa-

veidaujamas pastovaus ir besikeičiančio tūrio rezonatorius. Solistė melodiškai gerai valdė ir jautė rezonatorių komplekso elementų veiklą ir todėl meniškai valdė garso kryptį. Reikia dar pridurti, jog formuodama balsą viršutiniame registre, solistė lengvai ir neforsuojant palaipnui mokėjo stiprinti balsą nuo piano iki forte ir nufiltruoti nuo forte iki piano.

G. Puccini arijos iš operų "La Bohème", "Tosca" ir "Manon Lescaut" su didesniu technišku reikalavimu statė solistei ir meniškų interpretacijos įgūdžių bei artistiškuo, kuris kiekvieno menininko yra gamtos dovana, daugiau ar mažiau dainininko įgimtas dalykas. Šį įgimtą pradą kiekvienas gali vystyti iki tam tikro laipsnio, kuris ir apsprendžia menininką pilna to žodžio prasme. Techniškas menininko pasiruošimas negali padengti ne išlavintų artistinių ir meninių įgūdžių, jeigu menininkas nemokės naudotis priemonėmis, kuriomis pavieikama klausytojų siela ir jausmai. Čia solistė parodė geros menininkės privalumus, nes nuansavo ten, kur tik buvo galimybė. Pastebėti nuansavimai buvo vieni iš svarbesnių šie: ilgesnės natos buvo filtruojamos, kylančios frazės buvo dainuojamos crescendo, o žemyn einančios — decrescendo ir, kartodama frazes, solistė keitė atspalvius,

Sudaroma nauja didelė bibliografija apie Lietuvą

Jau prieš pora metų mūsų spaudoje buvo iškeltas sumanymas, kad reikėtų suregistruoti Amerikos bibliotekose esamas lietuviškas knygas ir žurnalus, nes tada, esant reikalui, juos lengviau būtų galima susirasti (žiūr. straipsnius "Draugo" kultūrinio priedo 1968 m. lapkr. 3 ir 1969 m. sausio 4 d. numeruose). Tada ten rašantiems dar nebuvo žinoma, kad panašūs darbas jau yra daromas.

Šio darbo ėmėsi Adomas Kantautas, kėdaišiškis, anksčiau Danijoje baigęs prekybos institutą, o čia, kaip ir daugeliui kitų išeivių, jam teko pakeisti profesiją. Tad jis Washingtono valst. u-te Seattle mieste įsigijo magistro laipsnį bibliotekininkystės srityje. Nuo 1960 m. jis pradėjo dirbti Alberta universiteto bibliotekoje, Edmonton mieste, Kanadoje, kur ir iki šiol tebedirba atsakinėjantis ir besikeičiančiu akompanimentu ir kompiuteriu ritmu. Išpildant šias aštuonias dainas, solistė išryškino savo aktyvų emocingumą, gerą vaidybą ir kai kuriuos sveikus vokalius įgūdžius. Iš jų paminėtini yra gera balso atrama, ypač dainuojant viršutiniame registre, nes akademinis dainavimas tvirtina, jog tvirta atrama apačioje yra tvirta ir užtikrinto garso viršuje sąlyga. Taip pat balso atakos formavimas solistės buvo nukreiptas į frazių tesitūrinių ir diapozoninių padėčių, ir todėl balsas išdavė tikslią ir švarią intonaciją ir užtikrintą aukšto garso poziciją.

Kai tokios medžiagos prisirinko keletas tūkstančių kortelių, tai Albertos univ-to vadovybė pritarė jo sumanymui paruošti ir išleisti tokią bibliografiją. Jos antraštė bus maždaug tokia: "Selected bibliography of materials on Lithuania in Canadian and American libraries." Viso ten bus įtraukta apie 8,000 iki 10,000 knygų ir straipsnių antraščių, su visais bibliografiniais duomenimis ir nuorodomais, kuriose bibliotekose jas galima rasti. Bus aipe 800 psl. knyga, kurią žada išleisti University of Alberta Press, kaip savo Library series No. 3.

Zinoma, tokios apimties darbo negalima būtų atlikti nuliukam laikui. Kadangi A. Kantautas turi "academic status", tai jam buvo pritaikyta "sabbatical leave" lengvata viene-

Solistė Violeta Čižauskaitė - Balčiūnienė dainuoja Detroite spalio mėn. 24 d. Akompanuoja B. Whitcomb. Nuotr. Jono Gaižučio

patraukdama ir sudomindama klausytojus. Taip pat solistė panaudojo dainavimo atspalvius, susietus su tekstu, kur buvo įvairuojama su garso jėgos laipsniais, dinamika, slinktimi ir garsų jungimo būdais.

Koncerto pabaigai solistė atliko P. Mascagni Santucos romansą iš operos "Cavalleria Rusticana". Atrodė, kad solistei romansas geriausiai ir pavyko. Ir todėl koncerto kulminacinis taškas solistės buvo pasiektas su visais dainavimo meno privalumais. Čia solistė sukoncentravo dėmesį į balso kokybę ir laimėjo klausytojų simpatijas, nes artistiška vaidyba ir geras menininkės skonis bei balso faktorių nukreipimas į balso kokybės veikimą žavėjo klausytojus. Dar viena gera mokyklos duota sa-

vybė solistei dainuoti aukšta pozicija buvo girdima visame jos rečitalyje, nes viršutiniai rezonatoriai buvo jautrūs ir balsas nukreiptas tiksliai į kupolą. Todėl ir balsas turėjo gražų atspalvį, pakankama stiprumą, o kartu ir švelnumą. Toks solistės balso skambėjimas galimas pripažinti jai dainavimą aukšta pozicija.

Baigiant reikia priminti, kad Detroite ateitininkai sendraugiai pirmieji iš panašių koncertų rengėjų parodė muzikos interpretatorių supratimą, išnuomodami gerą pianą, akomponimentui, kuris daug ir labai daug reiškia koncerto lygiui ir pasisekimui. Solistei linkėtina ir toliau siekti ir kopiti ir meno beribes aukštumas ir praplėsti repertuarą lietuviška muzikine literatūra.

riems metams. Tad jis, gaudamas savo reguliarią algą, galės iki ateinančių metų gegužės 1 d. visą laiką skirti tik šios bibliotekos sudarymui.

Jau gerokai anksčiau A. Kantautas pradėjo platų susirašinėjimą su visa eile Kanados ir JAV bibliotekų, gavo pageidaujamų veikalų sąrašus arba kataloginių kortelių nuotraukas. Dabar keletas mėnesių jis yra nuolatiniuose keliuose ir taip truks iki gegužės mėn. Jau aplankė visą eilę didesnių bibliotekų. Kanadoje buvo Saskatchewan ir Manitobos univ-ty bibliotekose. JAV jau rinko medžiagą šių univ-ty bibliotekose: Kalifornijos (Los Angeles ir Berkeley), Hooverio Institute (Stanforde), S. Dakotos, Minnesotos, Wisconsin, Northwestern (Evanston, Ill.), Chicagos, Case Western (Clevelande) ir Pittsburgho. Dabar jau penka savaitė, kaip stropiai darbuojasi į Kongreso bibliotekoje Washingtono. Čia yra ypatingai turtingi rinkiniai ir yra vadinamam National Union Cataloge, iš kurio galima matyti, kokias knygas, išėjusias iki 1956 m., turi Amerikos ir Kanados bibliotekos. Be to, Kongreso bibliotekoj, jos Slavų ir Centrinės Europos skyriuje, yra per eilę metų sudarytos didesnės kartotekos literatūrai apie Pabaltijo kraštus ir specialiai apie Lietuvą (prie jų sudarymo jau keliolika metų dirba dr. J. Ballys, kuris dabar čia padeda savo kolegai susirasti reikalingą medžiagą).

Specialiai pritaikintu filminiu 8 mm. aparatu A. Kantautas nusifotografuoja katalogines ir bibliografines korteles (per valandą gali nutraukti iki 700 tokių kortelių). Ieškoti kataloguose jam stropiai padeda visur kartu keliaujanti žmona Filomena (buvusi Augytė). Ši lietuviškų knygų medžiotojų pora dar yra pasiryžusi aplankyti sekancias bibliotekas: Harvardo, Bostono viešąją, Yales, Columbijos, New Yorko vie-

šąją, Princetono, Pensilvanijos (Philadelphiaj), Kansas, Washingtono (Seattle), Toronto, Britų Kolumbijos (Vancou-

**SIUNTINIAI
Į LIETUVĄ
Specialiai
šventėms**

**PILNAI APMOKĖTA
Gavėjas nieko nemoka.**

FESTIVAL \$35.50
4 1/4 sv. kvietinių miltų, 2 1/4 sv. ryžių, 2 1/4 sv. cukraus, 1 sv. marmalado, 1 sv. makaronų, 1 gabalėlis šokolado, 1 maišelis vaisinių saldainių, 3/4 sv. Salami, 1 sv. maišytų vaisių, 100 g. Nescafe, 2 maišeliai pudingo miltelių, 2 1/4 sv. avižinių dribsnių, 2 1/4 sv. manų kruopų.

10. SKARELIŲ \$46.80
5 vilnonės skarelės su didelėmis ar mažom geleim arba turkiškais raštais ir 5 šilkinės skarelės, visų spalvų. Siunčiant oro paštu pridėkite dar \$8.50.

**VERTINGAISA DOVANA
KURIA GALITE SIŪSTI SAVO GIMNEMS**
DIRBTINO KALIO PALTAI
Fantastiška vertybė — Didžiausias pasirinkimas Minko išdirbimo (paprastai ar dryžuoti), persiūti kailių ar "Mouton".

**PILNA KAINA TIK \$99.00
COMBINATION SPECIAL — \$126.00**
3 jarda medžiagos vyriškam žieminiam paltui, 100% vilnos, 3 jarda medžiagos moteriškam žieminiam paltui, 100% vilnos, 3 1/2 jardo medžiagos vyriškai eilutei, 100% vilnos, 3 jarda medžiagos žieminei moteriškai suknelei, 100% vilnos, 2 paklodės (dvigubo dydžio), 2 užvalkalai pagalvėms, 6 turkiški rankluoščiai.

Daug kitų daiktų specialiai šventėms.

Reikalaukite mūsų nemokamo katalogo su iliustracijomis.

UŽSAKYKITE DABAR
Užsakykite tik per

**INTERTRADE
EXPRESS CORP.**
125 East 23rd Street
New York, N. Y. 10010

REIKALAUKITE MŪSŲ NEMOKAMO NAUJO KATALOGO SU ILIUSTRACIJOMIS

Kultūrinė Kronika

• Bernardo Brazdžionio poezijos šventė įvyks Chicagoj, Jaunimo centre, gruodžio 12 d. (šeštadienį). Šventė iš Los Angeles atskris pats Brazdžionis su poniu. Minint poeto rinktinės kūrybos išleidimą vienu didžiuliu tomu, vakaro programa bus atlikta solistų, aktorijų, šokėjų. Savo poeziją skaitys ir pats Bernardas Brazdžionis. Šią poezijos šventę Chicagoje rengia bendromis jėgomis vyresnieji ir jaunesnieji (studentai) šatrijiečiai. kviesdami visus čikagiečius gruodžio mėn. 12 d. vakarą skirti Bernardo Brazdžionio poezijai.

• Solženicino konkurentai ir sovietiniai trukdymai. Šiemetiniam Nobelio premijos laureatui, žymiajam rusų rašytojui (vere) ir Kanados nacionalę Ot-tawoj).

Iš lietuviškų bibliotekų iki šiol susipažino tik su viena tėvų Jėzuitų biblioteka Chicagoje. Dar turi užplanavę aplankyti Pasaulio lietuvių archyvo ir Balzeko lietuvių kultūros muziejaus rinkinius Chicagoje (čikagiečių patirtimi, gausūs šios rūšies lobiai yra čia ir seserų Kazimieriečių bibliotekoje, kurios taipgi nereikėtų pamiršt. Red.), Alka muziejaus Putname, Marijonų (Thompson, Conn.) ir gal dar vieną kitą, nes tos bibliotekos turi tokių lietuviškų rečiau, kurių universitetinėse ar viešosiose bibliotekose nerasi-me.

Bibliotekų katalogus nufotografuoti galima greit. Tačiau paskum tuos filmus reikės skaičiuoti, padidinus tam tikru aparatu, ir nusirašyti. Pagaliau reikės padaryti galutinę atranką, suredaguoti ir paruošti rankraštį spaudai. Atrodo, kad reikės dar mažiausia poros metų visam tam darbiui atlikti.

Labai džiugu girdėti, kad atsirado, kas imasi tokio sunkaus, bet labai reikalingo darbo. Malonu patirti, kad Kanados institucijos parodė tiek daug susidomėjimo ir davė labai realios paramos šiam projektui įvykdyti. Tikimės, kad jis bus sėkmingai užbaigtas jau netolimoje ateityje. J. B.

**MARQUETTE PHOTO
SUPPLY
IR MEGĖJAMS**

Daug sutaupysite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus bei jų reikmenis Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai pigiai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidara pirmad ir ketvirtad. vakarais iki 9 val.

REIKMENYS FOTOGRAFAMS

**3314 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. PROspect 6-8998**

**ROOSEVELT PICTURE
FRAME COMPANY**
Manufacturers

Rankomis išplaustyti paveikslų rėmai—pritaikinti paveikslams ir skelbimams rėmai—metalu aplieti rėmai.

**2400 So. Oakley Ave., Chicago
Tel. VIRginia 7-7258 - 59**

(bet rusų komunistų partijos pasmerktajam) Aleksandri Solženicinui rimčiausiai konkurentu buvo argentinietis rašytojas Jorge Luis Borges. Kiti šiemetiniai Nobelio premijos kandidatai dar buvo rašytojai: anglas Graham Greene, prancūzas Malraux, rusas emigrantas Nabokov ir italas Moravia. Įdomu, kad rusai-bolševikai, pajutę, jog Nobelio premija gali būti paskirta Solženicinui, stengėsi faktui užbėgti už akių ir atitinkamai pavelkti Švedijos akademiją, kad tik būtų išvengta premijos paskyrimo Solženicinui. Su tokia bolševikų trukdomąja pastanga siejama ir 1965 metų Nobelio premijos laureato, partijai ištikimo rusų rašytojo M. Solochovo kelionė į Stockholmą rugsėjo mėn.

• Kur tie lietuviai "nepasi-

žymi". Žurnalas "Look" lapkr. 3 d. numery straipsnyje apie moraliskai nešvariuosius filmus ("Dirty Movies") rašo: "Mes taip pat nuėjome į šio dešimtmečio seksualinį pogrindį pažiūrėti, ką daro Andy Warhol, Robert Downey ("Princas"). Kenneth Anger, Jonas Mekas, Stan Brakhage ir kiti su savo rankinėmis kameromis, su mažais biudžetais (kaip pvz. 100 dolerių) ir avangardine technika. Jie duoda šastry, skandalingą, dažnai nuobodų socialinį komentarą, panaudodami krūptelėjimą sukeliančius simbolius, juodąjį humorą, nešvarią kalbą, nuogumą ir seksą".

• Naujas veikalas apie Baltijos valstybes, "Geschichte der baltischen Staaten", Georg von Rauch, Stuttgart, Kohlhamer, 1970 224 psl. DM 16.80.

Knygą įvertino "Foreign Affairs" š. m. spalio mėn. n-jė. Autorius yra Rytų Europos klausimų profesorius Kiel universitete, Vak. Vokietijoje.

**Nuo
1914 Metų**

**MIDLAND
SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION**

4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4478

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000.00

Frank Zogas, President

5% 6%

All accounts compounded daily — Passbook savings paid quarterly.

2 Years Savings Certificates (Minimum \$5,000)

**CRANE SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION**

B. R. PIETKEWICZ, Prez.
2555 West 47th Street Tel. LAfayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE

5 1/4% 5%

Mokamas už Vieną Metų Certificatų sąskaitas Minimum \$5,000.00

Naujas aukštas dividendinis mokamas už investavimo sąskaitas.

PINIGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELNO NUOSIDIMCIS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

PIRMAD. ir KETVIRTAD. ... 9 v. r. iki 9 v. v.
ANTRAD. ir PENKTAD. ... 9 v. r. iki 5 v. v.
ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta.

BŪKITE DRAUGO ARTIMEJI

Dienraštis DRAUGAS Amerikos lietuviams stengėsi įvairiais būdais patarnauti jau 61-rius metus. Pirmaisiais metais jis gynė lietuvių nuo bedieviškų puolimų, vėliau turėjo kovoti prieš socialistus ir komunistus. Jis taip pat padėjo steigti reikalingas lietuviams draugas ir katalikiškas parapijas. Dabar jis yra didysis informacijos centras visiems Amerikos lietuviams ir visuose jų reikaluose. Tai jo pastangos padėti šio krašto lietuviams.

Šiuo metu DRAUGAS ieško naujų prietelių, kurie ateitų jam į talką. DRAUGAS džiaugiasi, kad jo draugai prie prenumeratos kainos prideda didesnę ar mažesnę auką. Tokia pagalba padeda jam geriau patarnauti lietuviškai bendruomenei. DRAUGAS pajėgia įsigyti geresnių mašinų kliesės gaminti, knygoms spausdinti ir t.t.

DRAUGUI būtu labai naudinga, kad dabartiniai jo draugai padėtų jam ir kitais būdais, būtent prikalbinti savo artimuosius prenumeruoti šį dienraštį. Jei nuosirdžiai vertintum mūsų dienraščio patarnavimą lietuviškai visuomenei, paraginkite tuos, kurie DRAUGO dar nėra užsiprenumeravę, jį užsisakyti.

DRAUGO administracija todėl siūlo: pasiųskite pavardes ir adresus tokių asmenų, kurie dar neskaito DRAUGO, ir mes siųsime jiems visą mėnesį DRAUGĄ susipažinimui. Už tokį patarnavimą būsimė jums nuosirdžiai dėkingi, o jūs būsite mūsų artimi draugai.

NAUJI LEIDINIAI

• **LITUANUS**, 1970, Vol. 16, No. 2. The Lithuanian Quarterly. Tai mūsų jauniosios kartos akademikų anglų kalba leidžiamas žurnalas, pasauliui nuolat pristatęs šiuolaikines lietuvių tautos problemas, akcentuotai ant kūrybinių, kultūrinių pastangų, nevengiant tačiau ir politinio žvilgsnio, tik jį išlaikant akademinio — studijinio lygio plotmėje. Vienu ir kitu atveju neužsidaroma tik savų rūpesčių rėmuose, o kaimyniškai talkinama taipgi bendro likimo būktiesiems ir latviams, žurnalo puslapiuos skelbiant ir juos liečiančią medžiagą.

Geras šio bendradarbiavimo su baltiečiais pavyzdys yra ir šis, čia minimas, naujas "Lituanus" numeris. Jame, kaip ir priešpaskutiniam žurnalo numeryje, skelbiama pirmosios baltiečių literatūrų konferencijos, įvykusios š. m. sausio 31 ir vasario 1 d. Ohio valstybiname universitete, Columbus mieste, skaitytų paskaitų ir darytų pranešimų medžiaga. Be estiškių ir latviškių temų, ši kartą lietuvių literatūrą žurnale liečia konferencijoje skaitytoji Algirdo Antanaičio paskaita apie naujas kryptis okupuotos Lietuvos novelėje ir Vytauto Kavolio — apie jaunojo žmogaus portretą šiandieninėje okupuotos Lietuvos literatūroje. Savotiškai latviška lituanistika yra ir Ižės Škipnsos straipsnyje apie latvių rašytojo Martyno Ziverto tragediją, pavadintą "Jėga" (Vara). Tragedijai pagrindu paimta istorinio Lietuvos karaliaus Mindaugo likimas. Jyri Kork rašo apie estų rašytojo Karlo Risktikivio istorines novelės, Ivar Ivask nagrinėja šiandieninės Estijos dviejų rašytojų, M. Unt ir E. Vetemaa, prozą, o Juris Silenieks aptaria šiandieninės Latvijos novelę. Naujų knygų puslapiuose Aleksis Rannit pristato Švedijoje išleistą Ants Oras studijinę knygą "Estonian Literature in Exile".

"Lituanus" žurnalą leidžia Lituanus Foundation, Ind. Redaguoja dr. Antanas Klimas, profesorius Rochesterio universitete, ir dr. Ignas K. Skrupskelis, profesorius S. Carolinos universitete, Columbia, S. C. Redakcinė kolegija: Jonas Bagdonas, Jonas Kučėnas ir Zina Morkūnienė. Žurnalas išėina keturis kartus metuose, prenumerata 5.00 dol. Redakcijos ir administracijos adresas: Lituanus, P. O. Box 9318, Chicago, Ill. 60690, U.S.A.

• Dr. Kostas R. Jurgėla, **LIETUVOS SUKILIMAS 1862 - 1864 METAIS**. Sukilimo šimtmečio sukačiai pagerbti. Išeido Juozas Kapočius. Spaudė Lietuvių Enciklopedijos spaustuve, 361 W. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Leidinys didelio formato 720 psl., įrištas į drobės viršelius, kaina 12.00, gunamas ir "Drauge".

Kai išėjijos grožinės literatūros metinį išėjusių knygų sąrašą dar vis sudaro dešimtys leidinių, ir jų stoka per daug skystis negalėtume, tai lituanistinio mokslo veikalams čia suskačiuoti dažnai yra per daug net vienos rankos pirštų.

Vis dėlto su kai kuriais lituanistiniais veikalais nėra taip tragiška, nes jų pakankamai gerų išleidžiavimų ir okupuotoje Lietuvoje. Čia turim galvoje, sąkysim, lituanistines kalbotyros mokslus ir kitus, mažiau "politinius" mokslus.

Tačiau visai kitaip yra su Lietuvos istorijos ir su naujosios lietuvių

literatūros nagrinėjimo mokslais. Šių sričių ten rašomi ir leidžiami veikalais yra taip persunkti partine doktrina ir tiesa juose taip išdaryta, kad pasauliniame mokslo pasaulyje dažnai jie yra tik tiek verti, kiek pasaulinėje ekonomijoje vertas rusiškasis rublis. O kai istorijos ir literatūros problemų veikalais išėjimoje yra kone rečiausia retenybė, tai ir stovime akivaizdoje sunkios tragikos juodžiausiose mūsų tautos dienose, kada šiuose gyvybiniuos mūsų tautai moksluose atsirandančios duobės nepajėgime čia užpildyti.

Tad ir širdį užplūsta begalinis džiaugsmas, kai išleidžiama tokios apimties ir tokios rūšies knyga, kaip čia minimoji dr. K. R. Jurgėlos. Jau tik sukauptos medžiagos apimtims šis veikalas, atrodo, yra reikšmingas indėlis į mūsų praeities tyrinėjimus bei jų šaltinius. Knygos puslapiai mirgėte mirga istoriniais vardais, vietovėmis ir ano tragiškojo sukilimo kovų faktais. Grynuoju istoriniu metodu ši veikalas, be abejo, tiksliai gali įvertinti tik specialistas istorikas. Manome, kad šitai mūsų spaudoje ir bus padaryta. Vieno tik pasigendame, tai knygos gale būtinai veikalas minimų asmenvardžių ir vietovardžių sąrašo. Be jų skaitytojas, norėdamas surasti tą ar kitą pavardę, miestelio ar kaimo vardą, knygoje pasijunta kaip girioje. Tokį vardyno nebuvimą reikia laikyti tiesiog neįtikėtinu leidėjo ir autoriaus neapsižiūrėjimu.

• **SVIETIMO GAIRĖS**, 1970 m. Nr. 3 (7). Lietuviško ugdymo žurnalas. Leidžia JAV LB Svetimo taryba. Redaguoja Petras Maldeikis, 1836 S. 49 Court, Cicero, Ill. 60650. Redaktoriaus pavaduotojas — Antanas Rinkūnas. Redakcijos nariai: Vlovas Čičiūnas, Gintarė Ivaškiene, Stasė Petersonienė ir Juozas Tamulis. Administruoja Juozas Tamulis, 7031 S. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629. "Svietimo Gairės" išėina du kartus per metus. Prenumerata kaina metams 2.00 dol., atskiro numerio kaina 1.00 dol. Žurnalas spausdinamas Putnamo seselių spaustuveje, šis numeris yra 96 psl. Tai gana rimtas, mokytojams, tėvams ir visiems švietimo darbuoto-

• **TECHNIKOS ZODIS**, 1970 m. liepos — rugpjūčio mėn. Nr. 4 (122). Leidžia Amerikos Lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos Chicago skyriaus Technikinės spaudos sekcija. Vyr. redaktorius — G. J.

Skulptorės Elenos Kepalaitės darbų parodoje Phoenix galerijoje, Manhattane, New Yorke. Iš kairės į dešinę: skulpt. Elena Kepalaitė, skulpt. V. Dragūnevčius, dail. K. Zoroanskis, galerijos prezidentas George Nuotr. V. Maželis

jams labai naudingas žurnalas. Kiek jis aktualus, rodo ir šio naujojo numerio turinys: P. M. "Kas lietuvišką išauklės lietuvių"; kun. dr. Gutauskas "Seima — lietuviybės pagrindas"; dr. R. Kraučūnas "Jaunimo psichologija"; prof. dr. A. Salyš "Dvikalbių vaikų turties taisyklės"; D. Orantaitė "Amerikietiškuoju metodu pritaikymas lietuviškoje mokykloje"; J. Plačas "Lituanistinių mokyklų vadovėliai"; J. Juknevičienė "Vaizdinės priemonės vaikų darželio mokykme"; J. Masilionis "Ketvirtoji mokytojų studijų savaitė"; A. Rinkūnas "Nepasakytos nuomonės"; dr. B. Motušienė "Naujų kelių beiškant"; A. Kairys "Kalbos klinikos reikalai"; J. Matulaitienė "Tautinių šokių ir žaidimų programa lituanistinėse mokyklose"; P. Maldeikis "Moderniausias pedagoginis sąjūdis Amerikoje"; A. Saulaitis "Lituanistinis švietimas Pietų Amerikoje"; J. Varnas "Mokytojo vadovo reikalai"; Amerikos Lietuvių mokytojų sąjungos simpoziumas apie Bažnyčios vaidmenį lietuviybės išlaikyme; Pedagoginės aktualijos.

Lazauskas, 208 W. Natoma Ave., Addison, Ill. 60101. Administratorius A. Pargauskas, 6643 S. Francisco Ave., Chicago, Ill. 60629. Metinė prenumerata 6.00 dol., studentams 2.00 dol.

Naujajame "Technikos Žodžio" numeryje daug aprašomojo teksto ir daug iliustracijų skirta šių metų pavasarį Torontė (Kanadoj) įvykusiam mūsų inžinierių ir architektų suvažiavimui. Medžiaga ne-

blogai suorganizuota, kad skaitytojas susidaro visai ryškų ano suvažiavimo vaizdą. Pristatomi ir lietuviško vasarnamio projekto konkursą laimėjusieji darbai: arch. E. Arbo, arch. A. Kulpos ir arch. J. Okunio. Apie dabartinės Lietuvos pramonę rašo A. P. Mažeika. Plati mūsų inžinierių ir architektų veiklos apžvalga.

KALĖDINĖS DOVANOS

Kaip k'ekvieniais metais, taip ir šįmet, artėjančių Kalėdų švenčių proga, siūlome specialiai sudarytus siuntinius, kurie bus maloni ir praktiška dovana Jūsų artimiesiems.

Dovanų siuntinys 1. (1970).

3 1/2 jardo, angliškos vilnonės geros rūšies kostiuminės medžiagos, 3 jardai creplene medžiagos, tinkamos moteriškam puikiam kostiumui arba dviem suknelėm, 3 jardai vyriškam ar moteriškam paltui, exportinės rūšies velūras arba wool ir cashmere medžiaga, 2 1/2 jardo vilnonės suknelės medžiagos, 1 nailono arba cottono vyriški išėjimiai marškiniai, arba moteriška blusketė, 2 poros moteriškų arba vyriškų vilnonių arba nailoninių kojinių.

Siuntinio kaina įskaičius muitą ir visas persuntimo išlaidas yra \$95.00.

Dovanų siuntinys 2. (1970).

2 vyriški arba moteriški itališki su diržu nailono lietaipčiai, crepleno medžiaga dėl dviejų puikių suknelių, vyriškas arba moteriškas megstukas, vilnonis arba acryleno, 3 1/2 jardo vilnonė kostiuminė medžiaga su jušu "All wool made in England", viena puiki gėlėta vilnonė skarelė.

Siuntinio kaina su visomis išlaidomis yra \$95.00

Taip pat, mielai dedame į šiuos arba kitus rūbų siuntinius dalykus, kurie Lietuvoje yra labai vertingi ir naudingi.

Dirbtinio Mink (audinės) kailio paltui viršus, \$40.00, vilnonės gėlėtos skarelės, \$5.00, vyriški arba moteriški nertiniai, \$12.00, nailono marškiniai, \$8.00, nailono lietaipčiai, \$11.00, gėlėtos nailono skarelės, \$2.00, permatomo nailono medžiaga suknelėi, \$11.00, puikus ilgi vilnoniai moteriški šaliai, \$9.00, ir kt.

Už \$36.00 pasiunčiame maisto siuntinį iš specialiai parinktų produktų.

Priimame užsakymus auto mašinoms, motociklams, dviračiams, televizijos aparatams, persiunčiame pinigus ir t. t.

BALTIC STORES, LTD.

(Z. JURAS)
421 Hackney Rd., London, E. 2. England
TELEF. — 01 - 739 - 8734

• **ENCYCLOPEDIA LITUANICA** leidimo pagreitinimo atgarsiai. Jonas Savukinas iš Newburyport, Mass., angliškąją Encyclopedia Lituanica užsakė savo trim sūnums, Amerikoje gimusiems ir čia universitetus baigusiems, nes, jo žodžiais tariant, knyga puikiai išleista, o joje visos žinios apie lietuvius ir Lietuvą, ko čia gimusiems kaip tik ir reikia.

NUSIKALTĖLIO PASIAIŠKINIMAS

Banko plėšikas pasisamdė advokatą, kuris prieš bylos nagrinėjimą, paklausė nusikaltėlio: — Pasakyk man tiesą, ar tu tikrai savo gimtojo krašto mylėtojas, kurie sūnus ne tik išmoks, tikrai apiplėšei banką? — Visai beprasmiškas klausimas. Kuo gi galėčiau tamstai apmokeikti Savukino gražiu ir kėti bylos vedimo išlaidas?

KELIONES Į LIETUVĄ IR GIMINIŲ IŠKVIETIMAS Į AMERIKĄ

American Travel Service Bureau savininkas Vladas Rasčiauskas organizuoja 1971 metais grupines keliones į Lietuvą. Jei rengiate aplankyti savo gimines, patariame nedelsti ir iš anksto užsiregistruoti, nes vietų skaičius ribotas. Vladas Rasčiauskas pirmasis pradėjo organizuoti keliones ir jau yra nuvežęs daugiau kaip 20 grupių.

Jo vadovaujamas patyręs kelionių biuras gali Jums suteikti visas informacijas kelionių reikalui, o taipogi sudaryti išskvietimus giminiams, norintiems pavišėti Amerikoje ar atvažiuoti nuolatiniam apsigyvenimui.

Norime dar priminti, kad Biuras patarnauja visiems, norintiems lėktuvais aplankyti jdomias Amerikos vietas ir bet kuria kuta pasaulio kraštus: padeda išgauti kelionėms reikalingus leidimus ir patarnauja vizas.

Dėl informacijų kelionių ar išskvietimo reikalais kreipkitės į

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 So. Western Ave., Chicago, Ill. 60643
TELEFONAS — (312) 238-9787

EUDEIKIS

DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID
La dotuvių Direktorai
Trys Moderniškos Kopyčios
4330 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-2

MAZEIKA & EVANS

FUNERAL HOME

THREE AIR-CONDITIONED CHAPELS
Parking Facilities

6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-9600

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME — TEVAS IR SŪNUS —

TRYS MODERNIOS KOPYČIOS:
2533 West 71st St. Telef. GRovehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero TOWnhall 3-2108-09

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LEONARDAS BUKAUSKAS ir SŪNUS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

NAUJOJI KOPYČIA ŽINOMA KOPYČIA
De Young-Vroegh Funeral Home Leonard Funeral Home
649 East 162nd Street 10821 So. Michigan Avenue
South Holland, Illinois Chicago, Illinois

Irgi parūpiname šermenų kambarius kitose Chicago dalyse, bei kitose priemiesčiuose.
Patarnavimas dieną arba naktį, šaukife telefonu Commodore 4-2228

10% — 20% — 30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pav.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Chicago, Illinois
Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

GĖLĖS
Vestuvėms, banketams, laidotuviams ir kitokioms progoms
GUŽAUSKŲ
Beverly Hills Gėlinyčia
2443 W. 63rd Street, Chicago, Illinois
TEL. PR 8-0833 — PR 8-0834

Remkite tuos biznieriū, kurie skelbiasi "Drauge".

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEP. C. LACK IR SŪNŪS (LACKAWICZ) 2424 W. 69th Street Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd Place Tel. VIRginia 7-6672
POVILAS J. RIDIKAS 3354 So. Halsted Street Tel. YArds 7-1911
JURGIS F. RUDMIN 3319 S. Lituanica Ave. Tel. YA 7-1138-1139
PETRAS BIELIŪNAS 4348 S. California Ave. Tel. LAfayette 3-3572
ANTANAS M. PHILLIPS 3307 So. Lituanica Ave. Tel. YArds 7-3401
VASAITIS — BUTKUS 1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill., Tel. OL 2-1003

REDAGUOJA ST. SEMENIENĖ, 6507 S. TROY ST., CHICAGO, ILL. 60629, TELEF. 925-5988

“ZUKIS PUKIS” MŪSŲ VAIKUČIAMS

Nelauktai užsukusi į vieną lie tuvišką šeimą, radau kelis ikimokyklinio amžiaus vaikučius, apspitusius patefoną ir pakilia nuotaika besiklausančius lietuviškos plokštelės. Jie čia pat ir atitinkamai reagavo: šoko, dainavo, deklamavo.

Plokštelės turinys vaikams suprantamas

“Zukis Pukis” plokštelės turinys yra it savitas popuri. Čia jauna mamytė Indrė Tijiūnienė pedagogiškai užima vaikučius. Pakaito jis ji vedė tai trumpa, didaktinį plokštelę, tai už minutėlės jau traukia dainelę kartu su mažaisiais, tai vėl pasuka į pokalbį, moko abėcėlės, skaitinėti, tai vėl, kokį žvėrelį pasitelkusi, pasikviečia vaikučius pasišokti. Programėlyje įvairi, jos paskiros dalys trumputės tad vaikui nėra kada nei nuvargti, nei išsiblaškyti. Programos kūrėjos vedėjos Indrės Tijiūnienės tarsena aiški, balsas skambus, malonus: vaikui maloniai ir lengvai pagaunamas kiekvienas žodis.

Visa susumavus, tenka pripažinti, jog plokštelės “Zukis Pukis” turinys ir pats perteikimas visiškai atitinka ikimokyklinio amžiaus vaiko pajėgumą suprasti. Plokštelė “Zukis Pukis” yra tikrai vertinga dovana ikimokyklinio amžiaus vaikams, konkreti vaiko auklėjimo — ugdymo parama jaunai šeimai. Tai apčiuopiamas kultūrinis įnašas į pušutį šios srities aruodą. (Tai iš tikrųjų yra tik paradoksalas: kiek daug atsakomybės skiriama jaunai lietuviškai šeimai, tiek pat mažai jai teikiama pagal bos...). Tad plokštelės “Zukis Pukis” autorė Indrė Tijiūnienė tenka nuoširdžiai pasveikinti už parodytą iniciatyvą, laiką ir taip reikalingoje vietoje sutelktas pastangas, panaudotus gabumus ir pasiektus gražius laimėjimus! Na, žinoma, dėmesys ir pagarba priklauso ir kitoms kelioms šeimoms, kurios apčiuopiamai prisidėjo prie šios plokštelės parengimo — išleidimo.

Norėjau, kad plokštelės medžiaga ir pristatymas būtų paprasti ir mažiems vaikams su-

Z. JUSKEVIČIENĖ

ir, jeigu jai ir jos vyrui patiks, tai jie (Karvelio Prekybos Namai) finansuos plokštelės išleidimą. Tačiau paaiškėjo, kad Grėblūnui parduoda krautuvi ir raustosi į Colorado. Papasakojau apie šiuos planus ir įvykius mūsų gretimų miestelių lietuviams kaimynams — Grėblūnams ir Venclovams, kurie pasiūlė, kad gal būtų verta mums, trys susidėjus, patiens išleisti plokštelę vietoj, negu pėtu tarbiu su Grėblūnais. Taip ir padarėm. Užvedėm kontaktą su ta medžiaga, iš kurios buvau anksčiau gavęs informaciją, su “Lietuviškos plokštelės” išleisti. Tada atrinkau medžiagą ir parinkau vaikus.

Mažieji “artistai”

Užkūrusi I. Tijiūnienė namuose ir apie praktinę plokštelės pagaminimą:

— Įjungėm savo vaikus todėl, kad, gyvenant toliau nuo kitų šeimų, mums neturiam buvo dirbti su savais vaikais, su kuriais mėnom dažniau bei lengviau susitikti. Taigi plokštelėje dalyvauja Daiva (4 m.) ir Lina (2 m.) Grigaitytės; Daina (5 m.), Rasa (3½), Aras (2 m.) Tijiūnėlių; Viktoras (5 m.), Liudas (3½) ir Audra (2 m.) (kuri nesutiko būti fotografuojama) Venclovai.

Norėjau, kad plokštelės medžiaga ir pristatymas būtų paprasti ir mažiems vaikams su-

Indrė Palokaitė-Tijiūnienė jaunimo tarpe. Iš k.: Liudas Venclovas (3 m.), Viktoras Venclovaitis (5 m.), Aras Tijiūnėlis (2 m.), Lina Grigaitytė (1½ m.), 2-oj eilėj iš k.: Rasa Tijiūnėlytė (3½ m.), Daina Tijiūnėlytė (5 m.), Daiva Grigaitytė (4 m.), Trūksta Audros Venclovaitės (2 m.), nesutiknuokusios “pozuoti”. Nuotr. Algirdo Grigaičio

MOKYKLA IR MOTINŲ KLUBAS

GAILUTĖ VALIULIENĖ

Kas mėnesį spaudoje pasirodo žinutė, kviečianti Marquette Parko (Chicagoje) parapijos mokyklai ir susirinkimui. Kas tas Motinų klubas? Ką jos susirinkusios veikia? Ties klausimai gali ne vienai iškilti.

Motinų klubas yra ryšys tarp mokyklos ir namų. Vaikas, peržengęs mokyklos slenkstį, joje praleidžia net ištisus 6 valandas. Mokykla tampa jo antraisiais namais. Kad tie antrieji namai neliktų atskiras pasaulis, kad mokykloje, seselių diegiamos mintys atrastų pritarimą ir paskatinimą — motinų klubas ateina į talką.

Naujosios narės kas metal priimamos iškilmingų pamaldų metu. Parapijos klebonas kun. A. Zakarauskas yra šios organizacijos kapelionas ir kiekvienas susirinkimas pradamas jo malda ir keliomis paskatinimo

mintimis. Mokyklos vedėja seselė Emmanuelė nuoširdžiai su motinomis bendradarbiauja. Ji išklauso motinų pageidavimus, išgildena naujus sumanymus, kiek jie gali būti naudingi ir įgyvendinami. Sumanymai, liečiantys mokyklą, yra išdiskutuojami ir ieškoma bendrų nutarimų vaikų, mokinių gerovei.

Kad trečiojo skyriaus vaikų džiaugsmo šventė, pirmasis susitikimas su Kristumi, būtų praturtinti, Motinų klubas surengia jiems pusryčius. Vaikai labai noriai pabendrauja, o gera proga ir motinoms susipažinti ir pasišnekučiuoti.

Stengiamasi, kad tie, kurie atnešė metus praleido šioje mokykloje, išsineštų dar vieną malonų prisiminimą, jiems suorganizuojamos išleisťuvės. Savo triūsų darbščiosios motinos sudaro sąlygas vaikams išmokyti padė-

Ši mergelė Marijos Gimimo parapijos mokyklos Chicagoje Motinų klubo 1970-71 m. valdyba. Sėdi iš k.: L. Šebelskė, K. Zay, pirminė, Bronė Barakauskė, vicepir. Stasė Bacevičienė. Stovi: G. Vallulienė, A. Dėdinienė, A. Paškienė, Žibutė Žiupsnienė, J. Resko ir R. Calderon. Nuotr. Z. Degučio

Tad pakvietėm dr. Sarūną Peckaus, kuris turi puikius įgromio aparatus, pats mėgsta muziką ir domisi įvairiomis meno sritimis, įgromia atlikti.

— Taip ir prasidėjo konkretus plokštelės apipavidalinimas. Vakarais, po darbo, sutikdavom pas Grigaičius ir dirbdavom iki 8:30 v. vakaro, kol reikėjo mažuosius “artistus” gulydyti. Buvo ir netikėtų sutrikdymų — užsirekordavo paskrendančio lėktuvo garsas arba vaikų juokas iš gretimųjų kambarių ir vėl reikėd o iš naujo pradėti. Vieną kartą dr. Peckaus įgudusi ausis išgirdo juostelėje keistą stukėjimą. Po kiek laiko priežastį radom: pianino pedalis per daug atleistas, per smarkiai atsimušė, o tas garsas ir įsigroja. Teko pedali apvynioti kempine. Pora valandų suvažiavom be vaikų ir dirbom iki antros valandos ryto. Dirbant su vaikais, stebėjau si, kad mikrofonas ir tokius mažus vaikus išgąsdina. Vaikai, kurie melai dainuoja ir deklamuoja scenoje, svečiams ar šiaip namie eilėraščius kaip pupas beria, prie mikrofono — pradėję tyliai kalbėti, žodžius pamiršti ir t. t. Tai atsitikdavo gal dėl mikrofono būvimo arba dėl vaikas vėlyvo laiko. Tuo laiku (6 v. v. — 8:30 v. v.) vaikai gal jau šiaip po ilgos dienos būna išsibėję. Ateityje reikėtų dirbti sekmadienio popietėmis. Prašant vaiką pakartoti, nenorėdam jį užgauti, sakydavom: “Tu labai gerai pasakei, tik tenonas užmiršo paspaust mygtuką, ir nieko neįgrojo. Ar galėtum vėl jam pakartoti?”

Plokštelės apipavidalinimas

— Repetitijas ir įgromimą atlikom pas Grigaičius todėl, kad jie turi pianiną. Nutarėm nerekorduoti studijoje todėl, kad, dirbant su vaikais, gali būti įvairių sutrikdymų, ir mes patys, būdami tik mėgėjai, smagiau jausimėmės naminėje aplinkoje.

leidom Venclovams, kurie jas išsuntinėjo į kitus miestus: Brockton, Philadelphia, Detroitą, New Yorką, Clevelandą ir Los Angeles. Chicagoje davėm “Draugui”, “Marginiams”, Pūkelevičiūtės “Karvelio prekybos namams”.

Plokštelė išėjo birželio gale, o jau dabar pirmoji laida Chicagoje išparduota. Mums grįžta įvairių atsiliepimų apie plokštelę. Vieni tik šiaip pasisakymai: (“Norėję jamžint savo vaikus”), o kiti konstruktyvūs patarimai (“duoti daugiau medžiagos va-

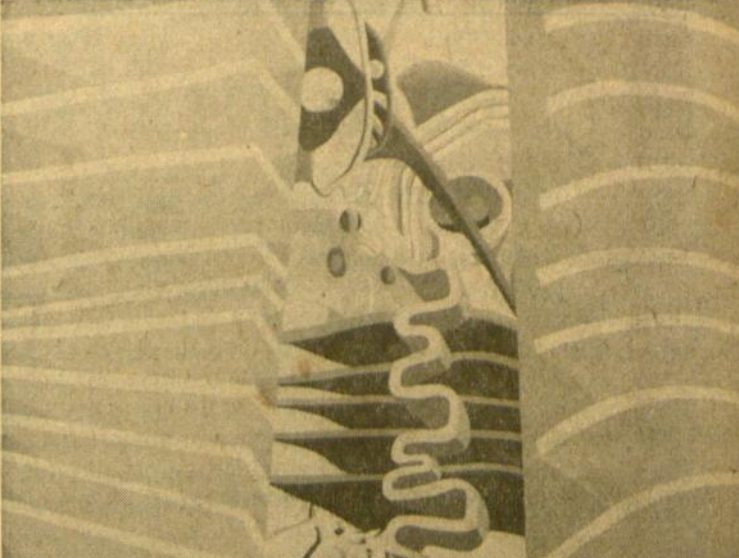
ikams atlikti”). Kiti, sakosi, labai patenkinti, nes tai pirmą lietuvišką plokštelę, kuri pritraukė jų vaikus. O vaikai, kurie anksčiau nesidomėjo lietuviškais eilėraščiais bei dainelėmis, jau beveik visą plokštelę atmintinai moka. Kiti vaikai net suvaidina pasakėles, besiklausydami plokštelės teksto.

Plokštelė daryta ne suaugusiems, ne muzikams, menininkams bei artistams, o vaikams, kurie anga išsivijo. Taip ji ir turi būti vertinama “vaiko akimis”. Į ją stengtasi įdėti kuo daugiau medžiagos, kad vaikai galėtų kuo daugiau išmokyti ir paskiau patys dainuoti ir žaisti. Plokštelės turinys tip gali padėti ir tėvams prisiminti daineles, dainuotas jų vaikystėje, kad galėtų savo vaikus efektyviai pamokyti, su jais reikiamai, naudingai užsiimti. Mano nuomone — plokštelės išleidimas tikešą pasiekt, ką lūdiu greitas plokštelės išpardavimas.

Kaip teko sužinoti, šis stipriai lietuviškai susipratusių intelektualų šeimų ratelis turi konkrečių užmojų ir ateičiai. Renęjasi išleisti antrąją laidą šios plokštelės. Taipgi planuoja daugiau panašaus turinio plokštelę išleisti. Tai, be abejoj, šiai stipriai lietuviškai susipratusių šeimų grupei ir priklauso iniciatorių laurai — šviesios lietuvių visuomenės pagarba ir padėka už taip reiklingą pedagoginę, tautinę dovana ikimokyklinio amžiaus vaikui. Juk iš tikrųjų jais išsivūnėtais išmušalais (tapatetais)! Moteriški aukšti batai (čėbatai), kojinės, suknelės ir visi priedai joms; vyrams marškiniai dėvėti namie; baldams įvairūs apmušalai, lovatiesės, langų užuolaidos ir langatiesės — visa tai šiais metais madniausia išsivūnėta.

Dana Kriaučiūnaitė modeliuoja Putnamo ses. rėm. madų parodoje J. Dočkienės megztą suknelę. Dana daugiausia modeliuoja kūrėjos Monikos (Kripkauskienės), amerikiečių pasauly žinomas kaip “designer Monika”, sukurtus drabužius. Nuotr. Vyt. Račkausko

Zita Sodeikienė Evoliucinis spaudimas (atriliukas) Iš šandien Ciurlionio galerijoje, Chicago, 7 val. vak. atidaromos dailininkės darbų parodos. Paroda uždaroma lapkr. 22 d.

koti mokytojams ir atsiveikinti. Yra ir kitas svarbus tikslas. Tai medžiaginė parama mokyklos pagerinimui. Šių metų uždavimys — praturtinti skaityklą naujomis knygomis ir vyresniųjų klasių mokiniams įsteigti gam-

tos-fizikos kabinetą. Tai uždaviniai, kurie atliekami mokyklos parapijos ribose, tačiau toms motinoms, kurios dirba, yra vertingas darbas. Kas metal valdyba yra perrenkama, kad galėtų didesnis būrys motinų pasireikšti. Šių metų valdybą sudaro energingoji pirmininkė Bronė Barakauskienė, vicepir. Stasė Bacevičienė, A. Dėdinienė, A. Paškienė, Ž. Žiupsnienė, G. Vallulienė, J. Resko, L. Šebelskė, S. Mineikienė, R. Calderon, K. Zay.

— “Midi” suknelę parduoti yra taip sunku, kad parduotuvės visame šame krašte įsirengė specialias klases, kuriose moko savo pardavėjus, kaip išdėsti šią neįprastą prekę. Pvz., Pittsburghe viena specialiai parduotuvė sukviėtė savo tarnautojus į seminarą, kurio parduotuvės Amerikoje beveik kasdien sušaukia savo tarnautojus tuo reikalu. Kad pastūmėtų pardavimą, parduotuvės pasiūlo tarnautojams didesnius nuolaidas ant “midi” suknelių, jei jos dėvėtų tas ilgas suknelės — aujo ilgio, pardavinėdamos krautuvių “midi” sukeles klientams. Tuo tarpu gi naujai madon pasipylusios ilgos kelės moterims parduodamos su milžinišku pasisekimu.

Stasė Olsauskienė modeliuoja Putnamo ses. rėm. madų parodoje savo sukurtą elutę. Nuotr. Vyt. Račkausko

— Viskas išsivūnėta — naujusia moda

Išsivaizduokite save, sėdintį ant išsivūnėtos kėdės, apsilūkusią išsivūnėtu kailinių apsiaus u, besizavinčią savo naujais išsivūnėtais išmušalais (tapatetais)! Moteriški aukšti batai (čėbatai), kojinės, suknelės ir visi priedai joms; vyrams marškiniai dėvėti namie; baldams įvairūs apmušalai, lovatiesės, langų užuolaidos ir langatiesės — visa tai šiais metais madniausia išsivūnėta.

— Viskas išsivūnėta — naujusia moda

Išsivaizduokite save, sėdintį ant išsivūnėtos kėdės, apsilūkusią išsivūnėtu kailinių apsiaus u, besizavinčią savo naujais išsivūnėtais išmušalais (tapatetais)! Moteriški aukšti batai (čėbatai), kojinės, suknelės ir visi priedai joms; vyrams marškiniai dėvėti namie; baldams įvairūs apmušalai, lovatiesės, langų užuolaidos ir langatiesės — visa tai šiais metais madniausia išsivūnėta.

— Viskas išsivūnėta — naujusia moda

Išsivaizduokite save, sėdintį ant išsivūnėtos kėdės, apsilūkusią išsivūnėtu kailinių apsiaus u, besizavinčią savo naujais išsivūnėtais išmušalais (tapatetais)! Moteriški aukšti batai (čėbatai), kojinės, suknelės ir visi priedai joms; vyrams marškiniai dėvėti namie; baldams įvairūs apmušalai, lovatiesės, langų užuolaidos ir langatiesės — visa tai šiais metais madniausia išsivūnėta.

— Viskas išsivūnėta — naujusia moda

Išsivaizduokite save, sėdintį ant išsivūnėtos kėdės, apsilūkusią išsivūnėtu kailinių apsiaus u, besizavinčią savo naujais išsivūnėtais išmušalais (tapatetais)! Moteriški aukšti batai (čėbatai), kojinės, suknelės ir visi priedai joms; vyrams marškiniai dėvėti namie; baldams įvairūs apmušalai, lovatiesės, langų užuolaidos ir langatiesės — visa tai šiais metais madniausia išsivūnėta.